

PROJEKT USTAWY

z dnia 2023 r.

o Polskiej Akademii Nauk

My, uczeni zrzeszeni w Polskiej Akademii Nauk i związanych z nią środowiskach świata wiedzy, kierując się konstytucyjną wolnością badań naukowych oraz troską o rozkwit Rzeczypospolitej Polskiej, działając wedle porządku wartości opartego na rzetelności i zaufaniu do rozumu, w którym poznanie i zrozumienie poprzedza działania na rzecz dobra wspólnego, wyrażamy przekonanie, że pomyślność Naszego Kraju w najwyższym stopniu zależy od rozwoju nauki uprawianej w silnych, autonomicznych instytucjach, cieszących się powszechnym zaufaniem i wsparciem. Kierujemy się przeświadczeniem, iż poniższe regulacje umacniają misję Polskiej Akademii Nauk, wpisaną w poszukiwanie prawdy i urzeczywistnianie aspiracji pokoleń badaczek i badaczy, sytuujących przyszłość nauki w Polsce na najwyższych szczeblach sukcesu i powszechnego uznania.

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Polska Akademia Nauk, zwana dalej „Akademią”, jest państwową instytucją naukową.

2. Akademia jest autonomiczna w zakresie podejmowanych przez nią działań, w granicach określonych w ustawie. Akademia, kierując się zasadą wolności badań naukowych i ogłaszania ich wyników, służy rozwojowi, promocji, integracji, upowszechnianiu i eksperckiemu wykorzystaniu nauki, łączy badania naukowe z kształceniem na najwyższych poziomach kwalifikacji, we współpracy z innymi instytucjami naukowymi, uczelniami, samorządem terytorialnym i ze środowiskiem społeczno-gospodarczym.

Art. 2. Do zadań Akademii należy w szczególności:

- 1) prowadzenie działalności naukowej najwyższej jakości, z uwzględnieniem:
 - a) badań naukowych oraz prac rozwojowych o znaczeniu strategicznym dla nauki i kraju,
 - b) badań i prac o fundamentalnym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego,
 - c) wyzwań o znaczeniu cywilizacyjnym, społecznym i środowiskowym;
- 2) sporządzanie z inicjatywy własnej lub na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałka Sejmu lub Senatu, ministrów lub centralnych organów administracji rządowej opinii, ocen, ekspertyz i prognoz dotyczących planowania i realizacji polityki państwa, Unii Europejskiej i społeczności międzynarodowej;
- 3) upowszechnianie i promocja nauki;
- 4) wspieranie rozwoju kadr naukowych;
- 5) kształcenie w szkołach doktorskich, na studiach podyplomowych i w innych formach kształcenia na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 6) formułowanie zasad etyki w nauce, nadzór nad ich przestrzeganiem oraz krzewienie dobrych obyczajów w środowisku naukowym i akademickim;
- 7) przedstawianie opinii i programów dotyczących spraw nauki i innych spraw istotnych dla kraju, Unii Europejskiej i społeczności międzynarodowej;
- 8) opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących nauki, jej zastosowań oraz kształcenia, a także innych aktów prawnych leżących w zakresie kompetencji Akademii;

- 9) współpraca z otoczeniem naukowym, w tym: Polską Akademią Umiejętności, uczelniami, federacjami podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, instytutami badawczymi, Siecią Badawczą Łukasiewicz, międzynarodowymi instytutami utworzonymi na podstawie innych ustaw i towarzystwami naukowymi;
- 10) współpraca ze środowiskiem społeczno-gospodarczym w zakresie działalności naukowej w celu wdrażania jej wyników;
- 11) wspieranie przedsiębiorczości pracowników naukowych, ukierunkowanej na wdrażanie wyników badań;
- 12) konsolidacja potencjału naukowego instytutów Akademii poprzez działania promujące efektywną komunikację, nawiązywanie międzyinstytutowych więzi naukowych, działalność informacyjną, tworzenie zintegrowanych systemów teleinformatycznych, baz wiedzy i zasobów badawczych, laboratoriów specjalistycznych, kompleksowych cykli badawczych;
- 13) rozwijanie międzynarodowej współpracy naukowej, w szczególności przez tworzenie konsorcjów naukowych, instytutów międzynarodowych i prowadzenie projektów badawczych wspólnie z partnerami zagranicznymi;
- 14) uczestnictwo w międzynarodowych organizacjach naukowych i programach badawczych oraz współdziałanie z zagranicznymi instytucjami naukowymi;
- 15) zawieranie z międzynarodowymi organizacjami naukowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi umów o współpracy naukowej;
- 16) pozyskiwanie środków krajowych, europejskich w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i pozaeuropejskich na działalność naukową, integrację i rozwój środowiska naukowego i zasobów badawczych, efektywne zarządzanie zasobami ludzkimi, gospodarowanie mieniem oraz wdrażanie wyników badań;
- 17) kształcenie kadry kierowniczej instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii w zakresie organizacji i zarządzania jednostkami naukowymi.

Art. 3. 1. W skład Akademii wchodzi:

- 1) korporacja, na którą składają się:
 - a) członkowie krajowi Akademii,
 - b) członkowie zagraniczni Akademii,
 - c) członkowie Akademii Młodych Uczonych;
- 2) tworzone i współtworzone przez Akademię inne jednostki organizacyjne Akademii;
- 3) instytuty naukowe Akademii, zwane dalej instytutami Akademii;
- 4) Kancelaria Akademii.

2. Przy Akademii działają komitety naukowe, problemowe i narodowe oraz Komisja do spraw etyki w nauce.

Art. 4. 1. Akademia ma osobowość prawną.

2. Siedzibą Akademii jest miasto stołeczne Warszawa.

3. Akademia używa pieczęci okrągłej z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i nazwą „Polska Akademia Nauk” w otoku.

Art. 5. 1. Zakres i tryb działania Akademii ustala statut Akademii.

2. Statut i jego zmiany uchwała Zgromadzenie Ogólne Akademii. Uchwały te podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 6. 1. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad Akademią w zakresie zgodności działania:

- 1) organów Akademii;
- 2) organów instytutów Akademii;
- 3) innych jednostek organizacyjnych Akademii

– w zakresie zgodności ich działania z przepisami ustawy, statutem Akademii oraz statutami instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii z wyłączeniem gospodarki finansowej.

2. Prezes Akademii przedstawia Prezesowi Rady Ministrów roczne sprawozdanie z działalności Akademii oraz roczne sprawozdanie finansowe wraz z opinią z badania sprawozdania finansowego ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

3. Prezes Rady Ministrów może uchylić uchwałę organów Akademii, nie dotyczącą treści prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych, w przypadku stwierdzenia jej niezgodności z przepisami ustawy, statutem Akademii lub innymi aktami prawnymi. Uchylenie uchwały następuje w drodze decyzji administracyjnej, w terminie 3 miesięcy od dnia powzięcia wiadomości o podjęciu uchwały lub decyzji.

4. Od decyzji Prezesa Rady Ministrów, o której mowa w ust. 3, przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Rozdział 2 **Członkowie Akademii**

Art. 7. 1. Członkowie Akademii są wybierani przez Zgromadzenie Ogólne Akademii spośród uczonych, którzy wyróżniają się szczególnym dorobkiem naukowym i autorytetem w środowisku naukowym oraz posiadają nieposzlakowaną opinię.

2. Kandydatem na członka Akademii może zostać osoba, która uzyskała pisemne rekomendacje:

- 1) trzech członków Akademii, lub
- 2) rady naukowej instytutu naukowego Akademii lub instytutu badawczego posiadającego prawo nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, lub
- 3) senatu uczelni posiadającej uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego, lub
- 4) pięciu osób, które wyróżniają się szczególnym dorobkiem naukowym i autorytetem, wśród których co najmniej jedna osoba jest zatrudniona za granicą na stanowisku profesora lub równorzędnym, a pozostałe posiadają tytuł profesora nadany w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Tryb zgłaszania kandydatów wraz z rekomendacjami, sposób i tryb wyboru członków Akademii określa regulamin uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Akademii.

Art. 8. 1. Członkiem krajowym Akademii może zostać osoba posiadająca obywatelstwo polskie.

2. Członkiem zagranicznym Akademii może zostać osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego albo osoba posiadająca obywatelstwo polskie na stałe zamieszkała za granicą i zatrudniona w zagranicznej uczelni lub innej instytucji naukowej.

3. Członkowie zagraniczni Akademii nie mogą pełnić w Akademii funkcji z wyboru.

4. Członek krajowy Akademii może uzyskać status członka zagranicznego Akademii w drodze uchwały Zgromadzenia Ogólnego Akademii w trybie określonym w regulaminie uchwalonym przez Zgromadzenie Ogólne Akademii.

5. Członek zagraniczny Akademii, który posiada obywatelstwo polskie, może uzyskać status członka krajowego Akademii w drodze uchwały Zgromadzenia Ogólnego Akademii w trybie określonym w regulaminie uchwalonym przez Zgromadzenie Ogólne Akademii.

Art. 9. 1. Członkostwo Akademii jest dożywotnie.

2. Członek Akademii traci status członka w razie skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe.

3. Członek Akademii może być pozbawiony statusu członka w razie naruszenia zasad etyki w nauce. Uchwałę w tej sprawie podejmuje Zgromadzenie Ogólne Akademii większością dwóch trzecich głosów w trybie określonym w regulaminie uchwalonym przez Zgromadzenie Ogólne Akademii.

4. Członek Akademii może zrezygnować z członkostwa.

5. Członek krajowy Akademii uzyskuje status członka-seniora po ukończeniu 75 roku życia.

6. Członek-senior może zrezygnować ze statusu seniora składając corocznie pisemne zobowiązanie do dalszej aktywności w roli członka Akademii.

7. Członek krajowy Akademii, który nie ukończył 75. roku życia, może uzyskać status członka-seniora Akademii na wniosek własny w szczególnych przypadkach.

8. Członek-senior nie musi wykonywać obowiązków członka Akademii i nie jest uwzględniany w liczbie członków organów kolegialnych przy ustalaniu kworum wymaganego do podjęcia uchwał.

9. Członek-senior może brać udział w posiedzeniach organów kolegialnych bez prawa do głosowania.

10. Członek-senior nie może pełnić funkcji z wyboru.

11. Tryb zmian wyszczególnionych w ust. 2-4 i 6 określa regulamin uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Akademii.

Art. 10. 1. Członek krajowy Akademii nieposiadający statusu członka-seniora prowadzi badania naukowe i uczestniczy w realizacji ustawowych zadań Akademii, w szczególności:

- 1) bierze udział w pracach Zgromadzenia Ogólnego Akademii, zgromadzenia właściwego wydziału i oddziału, radach naukowych instytutów Akademii, komitetów Akademii, do których jest przypisany;
- 2) przyczynia się do upowszechniania wyników badań naukowych;
- 3) wykonuje inne działania zlecone przez władze Akademii.

2. Członek krajowy Akademii nie posiadający statusu członka-seniora składa corocznie, do dnia 31 stycznia następnego roku, sprawozdanie ze swojej działalności dziekanowi wydziału według wzoru ustalonego przez Prezydium Akademii.

Art. 11. 1. Członek krajowy Akademii, w tym także członek-senior, otrzymuje nieopodatkowane miesięczne świadczenie, które jest świadczeniem niezależnym od dochodów pobieranych z innych źródeł. Świadczenie to nie jest uwzględniane przy ustalaniu wysokości emerytury lub renty oraz nie ma wpływu na zawieszenie albo zmniejszenie emerytury lub renty.

2. Prezes Rady Ministrów określi w drodze rozporządzenia wysokość świadczenia. Wysokość świadczenia pozostaje w relacji do minimalnego wynagrodzenia profesora uczelni publicznej.

Art. 12. 1. Liczbę członków krajowych Akademii ustala się na nie więcej niż 350.

2. Liczbę członków zagranicznych Akademii ustala się na nie więcej niż 350.

Rozdział 3 Organy Akademii

Art. 13. 1. Kolegialnymi organami Akademii są:

- 1) Zgromadzenie Ogólne Akademii, zwane dalej Zgromadzeniem Ogólnym;
- 2) Prezydium Akademii;
- 3) Zgromadzenie Dyrektorów Instytutów Akademii, zwane dalej Zgromadzeniem Dyrektorów;
- 4) Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów;
- 5) Komisja rewizyjna;
- 6) Komisja rozjemcza.

2. Organami jednoosobowymi Akademii są:

- 1) Prezes Akademii;
- 2) Kanclerz Akademii.

Art. 14. 1. Najwyższym organem kolegialnym Akademii jest Zgromadzenie Ogólne.

2. W Zgromadzeniu Ogólnym biorą udział z prawem do głosowania członkowie krajowi Akademii nieposiadający statusu członka-seniora oraz dyrektorzy instytutów Akademii. Dyrektorzy instytutów Akademii nie głosują przy wyborze nowych członków Akademii i członków Komisji rozjemczej.

3. W Zgromadzeniu Ogólnym biorą udział członkowie Akademii Młodych Uczonych z prawem do głosowania w sprawach dotyczących Akademii Młodych Uczonych, w tym wyboru nowych członków Akademii Młodych Uczonych.

4. W Zgromadzeniu Ogólnym mogą brać udział bez prawa do głosowania członkowie-seniorzy, członkowie zagraniczni, przewodniczący komitetów i inne osoby zaproszone przez Prezesa Akademii.

5. Uchwały Zgromadzenia Ogólnego są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy liczby osób uprawnionych do głosowania, jeżeli statut Akademii nie stanowi inaczej.

Art. 15. 1. Zgromadzenie Ogólne określa kierunki działania Akademii i sprawuje nadzór nad całokształtem jej działalności, podejmując w tym zakresie uchwały wiążące wszystkie organy Akademii.

2. Zgromadzenie Ogólne w szczególności:

- 1) wyznacza strategiczne kierunki rozwoju Akademii;
- 2) wybiera członków Akademii;
- 3) wybiera członków Akademii Młodych Uczonych;
- 4) wybiera Prezesa Akademii spośród członków krajowych Akademii;
- 5) wybiera wiceprezesów Akademii spośród członków krajowych Akademii; kandydatów na te stanowiska zgłasza Prezes-elekt Akademii;
- 6) uchwała statut Akademii i jego zmiany, zgodnie z art. 5;
- 7) uchwała regulamin wyborów członków krajowych i zagranicznych Akademii;
- 8) uchwała regulamin wyborów członków Akademii Młodych Uczonych;
- 9) rozpatruje sprawy związane z funkcjonowaniem instytutów Akademii, w szczególności wnoszone przez Zgromadzenie Dyrektorów;
- 10) przyjmuje roczne sprawozdania finansowe wraz ze sprawozdaniem z badania oraz opinią Komisji rewizyjnej;
- 11) przyjmuje sprawozdania ze statutowej działalności Akademii przedstawiane przez Prezesa Akademii;
- 12) przyjmuje wyniki audytów wraz ze sposobem realizacji zaleceń przedstawione przez Prezesa Akademii;
- 13) może powoływać doraźne lub stałe komisje w sprawach określonych w uchwale o powołaniu komisji;
- 14) wybiera Komisję rewizyjną;
- 15) wybiera przedstawicieli korporacji do Komisji rozjemczej;
- 16) wybiera Komisję do spraw etyki w nauce;
- 17) uchwała kodeks etyki przedstawiony przez Komisję do spraw etyki w nauce.

3. Zgromadzenie Ogólne uchwała regulamin wyborów Prezesa i wiceprezesów Akademii, określając tryb i zasady zgłaszania kandydatów, przeprowadzania wyborów oraz uzupełniających wyborów w trakcie kadencji.

4. Zgromadzenie Ogólne może wypowiadać się w formie uchwał w sprawach istotnych dla Społeczeństwa, Państwa, Unii Europejskiej i społeczności międzynarodowej.

Art. 16. 1. Zgromadzeniu Ogólnemu Akademii przewodniczy Prezes Akademii.

2. Prezes Akademii zwołuje sesje Zgromadzenia Ogólnego Akademii co najmniej dwa razy w roku.

3. Na wniosek co najmniej jednej trzeciej osób uprawnionych do głosowania w Zgromadzeniu Ogólnym Akademii, Prezes Akademii zwołuje sesję Zgromadzenia Ogólnego Akademii, nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

Art. 17. 1. W skład Prezydium Akademii wchodzi:

- 1) Prezes Akademii;
- 2) wiceprezesi Akademii;
- 3) członkowie Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów;
- 4) dziekani wydziałów Akademii;
- 5) prezesi oddziałów Akademii;
- 6) przewodniczący Rady Przewodniczących Komitetów;
- 7) przewodniczący Akademii Młodych Uczonych;
- 8) Kanclerz Akademii.

2. Prezes Akademii jest przewodniczącym Prezydium Akademii.

3. Na posiedzenia Prezydium Akademii mogą być zapraszani z głosem doradczym przedstawiciele organów administracji rządowej i samorządowej, parlamentarzyści oraz inne osoby.

Art. 18. 1. Kadencja Prezydium Akademii trwa 4 lata i rozpoczyna się z początkiem roku kalendarzowego.

2. W razie zmian w składzie osobowym Prezydium Akademii w trakcie trwania kadencji, okres pełnienia funkcji przez nowo wybrane osoby kończy się z upływem kadencji tego Prezydium.

3. Prezydium Akademii podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu Prezydium.

Art. 19. 1. Prezydium Akademii w okresie między sesjami Zgromadzenia Ogólnego Akademii wykonuje zadania określone w art. 15 ust. 1.

2. Prezydium Akademii w szczególności:

- 1) opracowuje i przedkłada Zgromadzeniu Ogólnemu propozycje strategicznych kierunków rozwoju Akademii;
- 2) czuwa nad realizacją strategicznych kierunków rozwoju Akademii wyznaczonych przez Zgromadzenie Ogólne oraz określa sposoby ich realizacji;
- 3) uchwała propozycje dotyczące projektu budżetu państwa w części przeznaczony dla Akademii;
- 4) uchwała plany finansowe Akademii i rozpatruje sprawozdania z ich wykonania;
- 5) rozpatruje i zatwierdza opinie, oceny, ekspertyzy i prognozy, formułowane w imieniu Akademii przez komitety problemowe;
- 6) uchwała projekt programu sesji Zgromadzenia Ogólnego Akademii;
- 7) opiniuje projekty ustaw dotyczących nauki i kształcenia;
- 8) dokonuje wyboru przedstawicieli Akademii do zewnętrznych ciał przedstawicielskich, w tym Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, jeżeli tak stanowią odrębne przepisy.

Art. 20. 1. Prezydium Akademii może powoływać na czas określony komisje i zespoły doradcze.

2. Komisje i zespoły doradcze działają nie dłużej niż do końca kadencji Prezydium Akademii.

Art. 21. 1. Członkami Zgromadzenia Dyrektorów są dyrektorzy instytutów Akademii.

2. Dyrektorzy instytutów Akademii objętych zakresem działań poszczególnych wydziałów dokonują wyboru po jednym przedstawicielu do Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów.

3. Wyboru Przewodniczącego Zgromadzenia Dyrektorów i jego Zastępcy dokonuje Zgromadzenie Dyrektorów spośród członków Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów.

4. Członkowie Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów są jednocześnie członkami Prezydium Akademii.

5. Przewodniczący Zgromadzenia Dyrektorów może zaprosić do udziału w posiedzeniu Zgromadzenia lub Prezydium inne osoby bez prawa udziału w głosowaniu.

Art. 22. Do zadań Zgromadzenia Dyrektorów w szczególności należy:

- 1) wspieranie instytutów Akademii przy rozwiązywaniu problemów bieżącej działalności;
- 2) inspirowanie rozwoju naukowego instytutów i ich współpracy;
- 3) przygotowywanie projektów działań i aktów prawnych mających na celu stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju nauki w Polsce, zwłaszcza istotnych dla instytutów Akademii;
- 4) udział w konsultacjach dotyczących spraw nauki;
- 5) wyrażanie zgody na tworzenie, łączenie, podział lub likwidację instytutu Akademii;
- 6) wybór przedstawicieli Zgromadzenia Dyrektorów do Komisji rozjemczej;
- 7) opiniowanie regulaminu dotyczącego konkursów na stanowisko dyrektora instytutu Akademii.

Art. 23. Posiedzenia organów Akademii, innych ciał kolegialnych Akademii oraz komitetów, komisji, zespołów doradczych, rad naukowych instytutów Akademii lub innych jednostek organizacyjnych Akademii mogą być przeprowadzane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, zapewniających w szczególności:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między jego uczestnikami;
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia mogą wypowiadać się w jego toku;
- 3) możliwość przeprowadzania tajnych i jawnych głosowań
 - z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

Art. 24. 1. Prezes i wiceprezesi Akademii są wybierani spośród członków krajowych Akademii przez Zgromadzenie Ogólne na okres 4 lat i mogą pełnić swoje funkcje nie dłużej niż przez dwie pełne kadencje. Na podstawie dokonanego wyboru Prezes Rady Ministrów dokonuje aktu powołania Prezesa i wiceprezesów Akademii.

2. Jeżeli z upływem kadencji Prezes Akademii nie zostanie wybrany, dotychczasowy Prezes oraz wiceprezesi Akademii pełnią nadal swoje funkcje do czasu nowych wyborów, jednak nie dłużej niż przez 6 miesięcy. Jeśli w tym okresie Prezes Akademii nie zostanie wybrany, Zgromadzenie Ogólne wybiera pełniącego obowiązki Prezesa Akademii, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

3. W przypadku zmian na stanowiskach Prezesa lub wiceprezesów Akademii w trakcie kadencji, okres pełnienia funkcji przez nowo wybrane osoby kończy się z upływem tej kadencji.

4. Prezes Akademii ustala zakres zadań wiceprezesów Akademii, w którym zastępują oni Prezesa Akademii, oraz wyznacza wiceprezesa, który pełni funkcję Prezesa w czasie jego nieobecności, zwanego dalej Pierwszym Wiceprezesem Akademii.

5. W przypadku trwałej niezdolności Prezesa Akademii do wykonywania przez niego funkcji, Pierwszy Wiceprezes Akademii ogłasza wybory uzupełniające Prezesa i wiceprezesów, jeśli do końca kadencji organów Akademii pozostało nie mniej niż 6 miesięcy.

6. Prezes Akademii lub wiceprezes Akademii może być odwołany na podstawie uchwały Zgromadzenia Ogólnego, podjętej większością dwóch trzecich głosów przy obecności przynajmniej połowy uprawnionych do głosowania, na wniosek złożony przez co najmniej jedną trzecią uprawnionych do głosowania członków Zgromadzenia Ogólnego.

7. Prezes i wiceprezesi Akademii w trakcie trwania kadencji nie mogą pełnić funkcji dyrektora lub zastępcy dyrektora w instytutach Akademii i jednostkach organizacyjnych Akademii oraz funkcji rektora, prorektora lub dziekana w uczelni.

Art. 25. 1. Prezes Akademii kieruje działalnością Akademii i składa w jej imieniu oświadczenia woli w sprawach niezastrzeżonych dla Kanclerza Akademii.

2. Oświadczenia woli w sprawach mających konsekwencje finansowe i majątkowe składa Kanclerz Akademii.

3. Prezes Akademii:

- 1) reprezentuje instytuty Akademii i inne jednostki organizacyjne Akademii wobec podmiotów zewnętrznych;
- 2) koordynuje pracę wydziałów Akademii;
- 3) sprawuje nadzór nad instytutami Akademii i innymi jednostkami organizacyjnymi Akademii w zakresie realizacji ich zadań statutowych i prawidłowości wydatkowania środków publicznych na zasadach określonych w art. 59.

4. Prezes Akademii, w zakresie określonym w ustawie, ma prawo wydawania decyzji administracyjnych. Od decyzji wydanych przez Prezesa Akademii przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z uwzględnieniem przepisów ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

5. Prezes Akademii może powoływać komisje i zespoły doradcze w składzie i na czas przez niego określony, ale nie dłużej niż do końca kadencji Prezesa Akademii.

Art. 26. 1. Kanclerz Akademii odpowiada za gospodarowanie mieniem Akademii oraz za wynik finansowy działalności Akademii.

2. Kanclerz Akademii składa w imieniu Akademii oświadczenia woli w zakresie zarządzania majątkiem i w zakresie budżetu Akademii.

Art. 27. 1. Kadencja Kanclerza Akademii odpowiada kadencji Prezesa Akademii.

2. Kanclerz Akademii sprawuje funkcję do chwili objęcia funkcji przez nowego Kanclerza Akademii.

3. Kandydat na Kanclerza Akademii jest wyłaniany w drodze konkursu na podstawie regulaminu uchwalonego przez Prezydium Akademii. Komisji konkursowej służącej wyłonieniu Kanclerza Akademii przewodniczy Prezes-elekt, a w przypadku konkursu rozstrzyganego w trakcie trwającej kadencji Prezesa Akademii, Pierwszy Wiceprezes Akademii.

4. Kanclerza Akademii powołuje Prezes Akademii.

5. Prezes powołuje zastępcę kanclerza Akademii spośród kandydatów proponowanych przez Kanclerza Akademii.

6. W razie niemożności pełnienia funkcji przez Kanclerza, jego kompetencje ustawowe przejmuje zastępca Kanclerza, do czasu wyboru nowego Kanclerza.

7. W przypadku zmiany na stanowisku Kanclerza Akademii w trakcie kadencji, okres pełnienia funkcji przez nowo powołaną osobę kończy się z upływem tej kadencji.

8. Kanclerz Akademii nie może:

- 1) jednocześnie pełnić w Akademii innej funkcji pochodzącej z wyboru;
- 2) podejmować dodatkowego zatrudnienia bez zgody Prezesa Akademii.

9. Kanclerz Akademii za swoją działalność odpowiada przed Prezesem Akademii.

Art. 28. 1. Obsługę administracyjną Akademii sprawuje Kancelaria Akademii podlegająca Prezesowi Akademii.

2. Bieżącą działalnością Kancelarii Akademii kieruje Kanclerz Akademii.

3. Szczegółowe zadania Kanclerza Akademii i jego zastępcy oraz Kancelarii Akademii określa regulamin uchwalony przez Prezydium Akademii na wniosek Prezesa Akademii.

4. Do pracowników Kancelarii Akademii stosuje się przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 29. 1. Prezes Akademii w ciągu pierwszych 4 miesięcy od objęcia funkcji zleca przeprowadzenie audytu zewnętrznego działalności Kancelarii Akademii.

2. Prezes Akademii odwołuje ze stanowiska Kanclerza Akademii, jeżeli:

- 1) audyt zewnętrzny lub państwowe organy kontroli stwierdzą, że narusza on prawo, lub
- 2) na wniosek Prezesa Akademii, Prezydium Akademii stwierdzi, że Kanclerz Akademii nie wykonuje należycie swoich obowiązków.

Rozdział 4

Struktura korporacji

Art. 30. Korporacja obejmuje:

- 1) wydziały;
- 2) oddziały;
- 3) Akademię Młodych Uczonych.

Art. 31. 1. Liczbę oraz nazwy wydziałów Akademii określa jej statut.

2. Każdy członek Akademii, stosownie do specjalności naukowej, którą reprezentuje, wchodzi w skład jednego wydziału.

3. Wydział obejmuje zakresem działania:

- 1) instytuty Akademii;
- 2) inne jednostki organizacyjne Akademii
 - na podstawie uchwały Prezydium Akademii.
4. Przy wydziale działają komitety naukowe.

Art. 32. Organami wydziału są:

- 1) zgromadzenie wydziału;
- 2) dziekan wydziału.

Art. 33. 1. W skład zgromadzenia wydziału wchodzi z prawem do głosowania:

- 1) przypisani do wydziału członkowie krajowi Akademii nieposiadający statusu członka-seniora;
- 2) dyrektorzy instytutów Akademii objęci zakresem działania wydziału; dyrektorzy instytutów nie głosują przy opiniowaniu kandydatów na członków Akademii;
- 3) przypisani do wydziału członkowie Akademii Młodych Uczonych, którzy głosują wyłącznie w sprawach dotyczących Akademii Młodych Uczonych.

2. W skład zgromadzenia wydziału wchodzi bez prawa do głosowania:

- 1) przewodniczący komitetów działających przy wydziale;
- 2) członkowie zagraniczni przypisani do wydziału;

3. W zgromadzeniu wydziału mogą uczestniczyć bez prawa do głosowania:

- 1) członkowie-seniorzy przypisani do wydziału;
- 2) inne osoby zaproszone przez dziekana.

Art. 34. 1. Działalnością wydziału kieruje dziekan wraz ze swoim zastępcą. Kadencja dziekana i jego zastępcy odpowiada kadencji organów Akademii. Dziekana i jego zastępcę wybiera zgromadzenie wydziału. Kandydata na zastępcę proponuje dziekan.

2. Dziekan i zastępca dziekana mogą pełnić swoje funkcje nie dłużej niż przez dwie pełne kadencje. Na podstawie dokonanego wyboru, Prezes Akademii nawiązuje stosunek pracy z dziekanem i zastępcą dziekana.

3. W przypadku zmiany na stanowisku dziekana lub zastępcy dziekana w trakcie kadencji, nowy dziekan lub zastępca pełni funkcję do końca kadencji.

4. Funkcji dziekana wydziału lub zastępcy dziekana wydziału nie można łączyć z funkcją dyrektora, zastępcy dyrektora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii.

5. Prezes Akademii ustala wynagrodzenie dziekana i zastępcy dziekana w relacji do minimalnego wynagrodzenia profesora uczelni publicznej.

Art. 35. 1. Wydział uczestniczy w wykonywaniu zadań Akademii, koordynuje działalność instytutów Akademii objętych zakresem działania wydziału oraz komitetów działających przy wydziale.

2. Do zadań wydziału należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie, na potrzeby Akademii i jej organów, co najmniej raz w okresie kadencji organów Akademii, oceny instytutów Akademii objętych zakresem działania wydziału; ocena instytutu Akademii kończy się sformułowaniem wniosków i zaleceń;
- 2) występowanie do Prezesa Akademii z wnioskami o utworzenie, połączenie, podział, reorganizację, przekształcenie albo likwidację instytutu Akademii lub jednostki organizacyjnej Akademii objętych zakresem działania wydziału;
- 3) przeprowadzanie konkursów na stanowisko dyrektora instytutu Akademii objętego zakresem działania wydziału, w tym powoływanie komisji konkursowej;
- 4) dokonywanie oceny komitetów naukowych działających przy wydziale.

3. Zasady i tryb okresowej oceny instytutów Akademii i komitetów naukowych określają regulaminy uchwalone przez Prezydium Akademii.

4. Dziekan wydziału składa corocznie Prezydium Akademii sprawozdanie z działalności wydziału.

5. Zgromadzenie wydziału na wniosek dziekana powołuje komisje i zespoły do wykonania określonych zadań i na czas określony. Komisje i zespoły działają nie dłużej niż do końca kadencji dziekana.

6. Uchwały zgromadzenia wydziału są podejmowane zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy liczby osób uprawnionych do głosowania.

Art. 36. 1. Oddział Akademii działa w celu wykonywania zadań Akademii w określonym regionie kraju.

2. Utworzenie i likwidacja oddziału Akademii wymaga uchwały Zgromadzenia Ogólnego po uprzednim zaopiniowaniu przez Prezydium Akademii.

3. Organami oddziału Akademii są:

- 1) zgromadzenie oddziału Akademii;
- 2) prezydium oddziału Akademii;
- 3) prezes oddziału Akademii, który przewodniczy zgromadzeniu oddziału Akademii.

4. W skład zgromadzenia oddziału Akademii wchodzi z prawem do głosowania:

- 1) członkowie krajowi Akademii nieposiadający statusu członka-seniora mający miejsce zamieszkania lub zatrudnienia w danym regionie kraju oraz inni członkowie krajowi deklarujący chęć uczestniczenia w pracach oddziału Akademii;
- 2) członkowie Akademii Młodych Uczonych mający miejsce zamieszkania lub zatrudnienia w danym regionie kraju oraz członkowie Akademii Młodych Uczonych deklarujący chęć uczestniczenia w pracach oddziału Akademii; członkowie Akademii Młodych Uczonych nie głosują przy wyborze władz oddziału Akademii;
- 3) dyrektorzy instytutów Akademii działających na terenie działania oddziału Akademii.

5. W zgromadzeniu oddziału Akademii mogą brać udział bez prawa do głosowania członkowie-seniorzy mający miejsce zamieszkania lub zatrudnienia w danym regionie kraju i inne osoby zaproszone przez prezesa oddziału Akademii.

6. W skład prezydium oddziału Akademii wchodzi: prezes oddziału, wiceprezes lub wiceprezesi, wybrani członkowie prezydium, przedstawiciel dyrektorów instytutów Akademii, działających na terenie działania oddziału Akademii, wybrany przez dyrektorów tych instytutów Akademii oraz co najwyżej 2 osoby wskazane przez prezesa oddziału.

7. Kadencja prezydium oddziału Akademii wynosi 4 lata i odpowiada kadencji organów Akademii.

8. W razie zmian w składzie osobowym prezydium oddziału Akademii w trakcie trwania kadencji, okres pełnienia funkcji przez nowo wybrane osoby kończy się z upływem kadencji tego prezydium.

9. Prezesa, wiceprezesa lub wiceprezesów oraz członków prezydium oddziału Akademii wybiera zgromadzenie oddziału Akademii. Tryb wyboru prezesa oraz członków prezydium oddziału określa regulamin uchwalony przez zgromadzenie oddziału Akademii.

10. Na podstawie dokonanego wyboru Prezes Akademii nawiązuje stosunek pracy z prezesem oddziału Akademii.

11. Prezes Akademii ustala wynagrodzenie prezesa oddziału Akademii w relacji do minimalnego wynagrodzenia zasadniczego profesora w uczelni publicznej. Wiceprezesi oddziału Akademii nie otrzymują wynagrodzenia.

12. Prezes i wiceprezesi oddziału Akademii mogą pełnić swoje funkcje nie dłużej niż przez dwie pełne kadencje.

13. Organizację i szczegółowy zakres działania oddziału Akademii oraz zadania jego organów określa statut oddziału Akademii uchwalony przez Prezydium Akademii.

14. Do zakresu działania oddziału Akademii należy w szczególności:

- 1) integracja i wspieranie życia naukowego, współpraca z dyrektorami instytutów Akademii działających na terenie działania oddziału Akademii oraz współpraca z innymi instytucjami naukowymi;
- 2) współdziałanie z organami samorządu terytorialnego i organami administracji rządowej i terytorialnej, w szczególności przez wykonywanie ekspertyz na rzecz tych organów;
- 3) inicjowanie i prowadzenie międzynarodowej współpracy naukowej;
- 4) upowszechnianie i promocja działalności naukowej, w tym przez prowadzenie działalności wydawniczej;
- 5) współpraca z Kancelarią Akademii, w tym w zakresie gospodarowania nieruchomościami.

15. Oddział Akademii może pozyskiwać środki pochodzące ze źródeł krajowych i zagranicznych służące realizacji zadań oddziału.

16. Prezydium oddziału Akademii w okresie między sesjami zgromadzenia oddziału Akademii wykonuje zadania oddziału Akademii.

17. W celu realizacji zadań oddział Akademii może powoływać komisje.

18. Obsługę administracyjną oddziału Akademii sprawuje Kancelaria Akademii.

Art. 37. 1. W celu promowania działalności naukowej prowadzonej przez wybitnych młodych przedstawicieli nauki działa Akademia Młodych Uczonych.

2. Akademia Młodych Uczonych liczy nie więcej niż 10% ustawowej liczby członków krajowych Akademii.

3. Członkowie Akademii Młodych Uczonych są wybierani na pięcioletnią kadencję, bez możliwości ponownego wyboru.

4. Członkiem Akademii Młodych Uczonych może być osoba posiadająca polskie obywatelstwo oraz co najmniej stopień naukowy doktora, ciesząca się nieposzlakowaną opinią, która nie ukończyła w dniu wyboru 38 lat życia. Wiek ten przedłuża się o odbyte urlopy macierzyńskie, ojcowskie i rodzicielskie.

5. Członek Akademii Młodych Uczonych traci status członka w razie:

- 1) wyboru na członka krajowego Akademii;
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub przestępstwo skarbowe;
- 3) naruszenia zasad etyki w nauce stwierdzonego przez Komisję do spraw etyki w nauce i potwierdzonego w uchwale Zgromadzenia Ogólnego podjętej większością dwóch trzecich głosów;
- 4) rezygnacji z członkostwa.

6. Organami Akademii Młodych Uczonych są:

- 1) zgromadzenie Akademii Młodych Uczonych;
- 2) przewodniczący Akademii Młodych Uczonych.

7. Do zadań Akademii Młodych Uczonych należy w szczególności:

- 1) przygotowywanie opinii, ocen i raportów dotyczących wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową;
- 2) współpraca z organami i instytutami Akademii we wspieraniu rozwoju młodych naukowców;
- 3) współpraca z instytucjami w kraju i za granicą w celu wspierania rozwoju osób rozpoczynających karierę naukową;
- 4) promocja osiągnięć naukowych młodych naukowców, w tym organizacja konferencji i wydarzeń popularyzujących naukę;
- 5) doradztwo naukowe na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

8. Członek Akademii Młodych Uczonych składa corocznie do dnia 31 stycznia następnego roku sprawozdanie ze swojej działalności Prezesowi Akademii, za pośrednictwem dziekana wydziału.

9. Obsługę administracyjną Akademii Młodych Uczonych zapewnia Kancelaria Akademii.

10. Szczegółowe zasady i tryb wyboru członków i organów Akademii Młodych Uczonych określa regulamin uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne.

Rozdział 5

Komisje stałe Akademii i Komisja do spraw etyki w nauce

Art. 38. 1. W Akademii działają komisje stałe:

- 1) Komisja rewizyjna;
- 2) Komisja rozjemcza.

2. Przy Akademii działa Komisja do spraw etyki w nauce.

Art. 39. 1. Komisja rewizyjna kontroluje działalność finansową i gospodarczą Akademii, w szczególności opiniuje projekt budżetu i plan finansowy Akademii oraz sprawozdanie z wykonania planu finansowego.

2. Skład komisji rewizyjnej oraz szczegółowy zakres jej działalności określa statut Akademii.

3. Kadencja członków Komisji rewizyjnej trwa 4 lata.

Art. 40. 1. Komisja rozjemcza składa się z 10 członków wybieranych w równej liczbie przez Zgromadzenie Ogólne i Zgromadzenie Dyrektorów.

2. Kadencja członków Komisji rozjemczej trwa 4 lata.

3. Członkiem Komisji rozjemczej może być osoba ciesząca się nieposzlakowaną opinią, dająca rękojmię zachowania bezstronności.

4. Udział w pracach Komisji rozjemczej jest nieodpłatny.

5. Obsługę administracyjną Komisji rozjemczej zapewnia Kancelaria Akademii.

Art. 41. 1. Komisja rozjemcza pełni funkcje mediacyjne w Akademii.

2. Do zadań Komisji rozjemczej należy działanie na rzecz polubownego rozwiązywania sporów w zakresie określonym ustawą.

3. Ustalenia dokonane przez Komisję przekazywane są stronom sporu oraz Prezydium Akademii. W przypadku, gdy stroną sporu jest Prezydium Akademii, swoje ustalenia Komisja przekazuje Zgromadzeniu Ogólnemu.

4. Szczegółowy tryb działania Komisji rozjemczej określi statut Akademii.

Art. 42. 1. Komisja do spraw etyki w nauce wyraża opinie w sprawach dotyczących naruszeń zasad etyki w nauce przez pracowników naukowych, o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 ze zm.) i ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 498), w szczególności w postępowaniach prowadzonych przez komisje dyscyplinarne.

2. Komisja do spraw etyki w nauce może z własnej inicjatywy kierować sprawy dotyczące naruszeń zasad etyki w nauce przez pracowników, o których mowa w ust. 1, do właściwych komisji dyscyplinarnych z zaleceniem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego. Informację o wynikach takiego postępowania właściwa komisja dyscyplinarna przekazuje po jego zakończeniu, bez zbędnej zwłoki, do wiadomości komisji do spraw etyki w nauce.

3. Komisja do spraw etyki w nauce opracowuje kodeks etyki pracownika naukowego oraz prowadzi działalność mającą na celu upowszechnianie standardów rzetelności badań naukowych.

4. Kadencja komisji do spraw etyki w nauce trwa 4 lata i odpowiada kadencji organów Akademii.

Art. 43. 1. W skład Komisji do spraw etyki w nauce wchodzi nie więcej niż dziewięć osób reprezentujących środowisko szkolnictwa wyższego i nauki w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Komisja do spraw etyki w nauce wybiera swojego przewodniczącego i zastępcę na pierwszym posiedzeniu.

3. Komisja do spraw etyki w nauce orzeka w zespołach trzyosobowych.

4. Skład zespołu orzekającego oraz przewodniczącego zespołu ustala przewodniczący komisji do spraw etyki w nauce.

5. Obsługę administracyjną Komisji do spraw etyki w nauce sprawuje Kancelaria Akademii.

6. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, tryb wyboru członków komisji do spraw etyki w nauce oraz tryb jej prac i sposób wykorzystania wiążących opinii komisji oraz sposób finansowania, mając na uwadze zapewnienie jej sprawnego działania.

Rozdział 6 **Komitety**

Art. 44. Komitet naukowy jest samorządną reprezentacją uczonych integrujących się wokół wspólnego obszaru badawczego.

Art. 45. 1. Komitet naukowy jest powoływany i likwidowany przez Prezydium Akademii na wniosek Prezesa Akademii lub upoważnionego wiceprezesa Akademii, złożony na podstawie uchwały zgromadzenia wydziału.

2. Komitet naukowy działa przy wydziale Akademii.

Art. 46. 1. W skład komitetu naukowego wchodzi członkowie krajowi i zagraniczni Akademii oraz członkowie Akademii Młodych Uczonych zgodnie z ich specjalnością naukową oraz osoby wybrane przez właściwe środowisko naukowe.

2. Organami komitetu naukowego są: przewodniczący komitetu oraz prezydium komitetu.

3. W skład prezydium komitetu naukowego wchodzi: przewodniczący komitetu, jego zastępca lub zastępcy oraz członkowie prezydium wybrani przez członków komitetu.

4. Przewodniczącego komitetu powołuje wiceprezes Akademii odpowiedzialny za komitety na wniosek dziekana wydziału, złożony na podstawie uchwały zebrania członków komitetu.

5. Komitet może powołać do swojego składu specjalistów z różnych dziedzin życia gospodarczego i społecznego oraz praktycznego zastosowania nauki.

6. Kadencja członków komitetu i jego organów trwa 4 lata.

7. Przewodniczący komitetu może pełnić tę funkcję nie dłużej niż przez dwie pełne kadencje.

8. Przewodniczący komitetu uczestniczy w zgromadzeniach właściwego wydziału, bez prawa do głosowania.

9. Tryb wyboru członków komitetu i jego organów oraz sposób ich funkcjonowania określa regulamin uchwalony przez Prezydium Akademii.

Art. 47. 1. Do zadań komitetu naukowego należy w szczególności:

- 1) organizowanie debat, dyskusji i konferencji naukowych oraz upowszechnianie ich ustaleń;
- 2) przeprowadzanie ocen stanu i potrzeb reprezentowanej dyscypliny lub pokrewnych dyscyplin naukowych oraz instytucji naukowych, z ich własnej inicjatywy lub na wniosek jednego z organów Akademii;
- 3) przygotowywanie opinii, ocen, ekspertyz i prognoz naukowych dotyczących reprezentowanej dyscypliny lub pokrewnych dyscyplin naukowych;
- 4) opiniowanie wniosków o nagrody;
- 5) opiniowanie aktów prawnych w zakresie kompetencji komitetu naukowego;
- 6) współdziałanie przy wprowadzaniu w życie i upowszechnianiu wyników działalności naukowej.

2. Opinie, oceny, ekspertyzy, stanowiska mają formę uchwał komitetu.

3. Uchwały komitetu i prezydium komitetu zatwierdza dziekan właściwego wydziału.

4. Działalność komitetu naukowego podlega ocenie wydziału, co najmniej jeden raz w okresie kadencji.

Art. 48. 1. Komitet problemowy może być powołany i rozwiązany przez Prezydium Akademii na wniosek Prezesa Akademii lub upoważnionego wiceprezesa Akademii.

2. Uchwała Prezydium Akademii o utworzeniu komitetu problemowego określa jego zadania i strukturę organizacyjną.

3. Przewodniczącego oraz członków komitetu problemowego powołuje Prezydium Akademii.

4. Komitet problemowy działa przy Prezydium Akademii.

5. Opinie, oceny, ekspertyzy, stanowiska mają formę uchwał komitetu.

6. Uchwały komitetu i prezydium komitetu problemowego zatwierdza Prezes Akademii lub upoważniony wiceprezes Akademii.

Art. 49. 1. Komitet narodowy, którego celem jest reprezentowanie Polski w organizacjach międzynarodowych, powoływany i rozwiązywany jest przez Prezydium Akademii na wniosek Prezesa Akademii.

2. Prezydium Akademii uchwała regulamin komitetu narodowego.

3. Uchwała Prezydium Akademii o utworzeniu komitetu narodowego określa jego szczegółowe zadania i strukturę organizacyjną.

4. Przewodniczącego oraz członków komitetu narodowego powołuje Prezydium Akademii.

5. Komitet narodowy działa przy Prezydium Akademii.

Art. 50. 1. Przewodniczący komitetów naukowych, problemowych i narodowych tworzą Radę Przewodniczących Komitetów.

2. Rada Przewodniczących Komitetów wybiera Przewodniczącego i jego zastępcę.

3. Zakres działalności Rady Przewodniczących Komitetów określa regulamin uchwalony przez Prezydium Akademii.

Rozdział 7 **Instytuty Akademii**

Art. 51. 1. Podstawową jednostką naukową Akademii jest instytut Akademii.

2. Instytuty Akademii posiadają własną osobowość prawną.

Art. 52. 1. Instytut Akademii tworzy się, jeżeli istnieje potrzeba prowadzenia w sposób ciągły działalności naukowej, która wymaga znacznej koncentracji pracowników naukowych i infrastruktury badawczej.

2. Uchwałę o utworzeniu instytutu Akademii podejmuje Prezydium Akademii, na wniosek Prezesa Akademii złożony po uzyskaniu zgody Zgromadzenia Dyrektorów oraz zasięgnięciu opinii wydziału lub wydziałów właściwych ze względu na specjalność naukową podaną we wniosku o utworzenie instytutu Akademii. Utworzenie instytutu Akademii wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, o którą występuje Prezes Akademii.

Art. 53. 1. Instytut Akademii występuje w stosunkach prawnych we własnym imieniu i działa na własny rachunek.

2. W imieniu instytutu Akademii oświadczenia woli składa dyrektor instytutu Akademii lub upoważniona przez niego osoba.

3. Instytut Akademii nie odpowiada za zobowiązania Akademii, a Akademia nie odpowiada za zobowiązania instytutu Akademii.

Art. 54. 1. Nazwa instytutu Akademii zawiera zwrot „Polskiej Akademii Nauk”, a w wersji angielskiej „Polish Academy of Sciences”.

2. Instytut Akademii używa pieczęci okrągłej z wizerunkiem godła Rzeczypospolitej Polskiej pośrodku i nazwą instytutu Akademii w otoku.

Art. 55. 1. Instytut Akademii nabywa osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru instytutów Polskiej Akademii Nauk, zwanego dalej „rejestrzem”.

2. Wpis do rejestru wywołuje takie same skutki prawne, jak wpis do Krajowego Rejestru Sądowego.

Art. 56. 1. Prezes Akademii prowadzi rejestr instytutów Akademii w postaci elektronicznej.

2. W rejestrze gromadzi się dane dotyczące:

- 1) oznaczenia instytutu Akademii;
- 2) organizacji instytutu Akademii, w tym imiona i nazwiska dyrektora instytutu Akademii i jego zastępców, osób mających pełnomocnictwo ogólne oraz przewodniczącego rady naukowej instytutu Akademii i jego zastępców;
- 3) mienia instytutu Akademii;
- 4) likwidacji lub upadłości instytutu Akademii, w tym imiona i nazwiska likwidatora lub syndyka.

3. Wpis w rejestrze następuje na wniosek:

- 1) Pierwszego Wiceprezesa Akademii – w przypadku wpisu instytutu Akademii;
- 2) dyrektora instytutu Akademii – w przypadku zmiany wpisu oraz wykreślenia instytutu Akademii włączonego, połączonego lub podzielonego;
- 3) likwidatora albo syndyka instytutu Akademii – w przypadku zmiany wpisu w okresie likwidacji lub upadłości instytutu Akademii oraz wykreślenia instytutu Akademii.

4. We wniosku, o którym mowa w ust. 3, określa się wnioskodawcę oraz nazwę, siedzibę i adres instytutu Akademii, którego wpis dotyczy, a także dane podlegające wpisowi, aktualizacji lub wykreśleniu z rejestru, w tym odpowiednio dane osobowe, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 4.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się dokumenty stanowiące podstawę wpisu.

6. Wpis do rejestru oraz odmowa wpisu następuje w drodze decyzji administracyjnej Prezesa Akademii.

7. Rejestr jest jawny. Dane zawarte w rejestrze udostępnia się:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Akademii;
- 2) przez wydanie odpisu lub wyciągu.

8. Nie można zasłaniać się nieznanomością danych zamieszczonych w rejestrze, chyba że osoba dowiedzie, że przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się o nich dowiedzieć.

9. Danych zgromadzonych w rejestrze nie usuwa się.

10. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, mając na uwadze zapewnienie przejrzystości rejestru, sprawnego jego prowadzenia, aktualności wpisów w rejestrze oraz dostępności do danych w nim zawartych, określa w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób prowadzenia rejestru;
- 2) szczegółowe dane, jakie musi zawierać wniosek o wpis do rejestru;
- 3) nazwy rubryk rejestru;
- 4) tryb dokonywania wpisów i zmian w rejestrze, w tym wykreślenia instytutu Akademii z rejestru;
- 5) sposób i tryb wydawania z rejestru odpisów i wyciągów.

Art. 57. 1. Do zadań instytutu Akademii należy w szczególności:

- 1) prowadzenie działalności naukowej szczególnie istotnej dla rozwoju nauki oraz upowszechnianie wyników tej działalności;
- 2) wspieranie rozwoju młodych naukowców w rozumieniu art. 360 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, rozpoczynających karierę naukową;
- 3) kształcenie pracowników naukowych i specjalistów o szczególnych kwalifikacjach w zakresie dyscyplin naukowych uprawianych w instytucie Akademii;
- 4) współpraca z członkami Akademii i instytutami Akademii;
- 5) współpraca z otoczeniem naukowym, w tym: uczelniami, federacjami podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, instytutami badawczymi, Siecią Badawczą Łukasiewicz, międzynarodowymi instytutami utworzonymi na podstawie innych ustaw i towarzystwami naukowymi;
- 6) współpraca ze środowiskiem społeczno-gospodarczym w zakresie działalności naukowej lub wdrożeniowej;
- 7) rozwijanie międzynarodowej współpracy naukowej w tym przez tworzenie konsorcjów naukowych i prowadzenie projektów badawczych wspólnie z partnerami zagranicznymi;
- 8) pozyskiwanie środków krajowych, europejskich w rozumieniu ustawy o finansach publicznych i pozaeuropejskich na działalność naukową, integrację i rozwój środowiska naukowego i zasobów badawczych, efektywne zarządzanie zasobami ludzkimi, gospodarowanie mieniem oraz wdrażanie wyników badań.

2. Instytut Akademii może prowadzić:

- 1) kształcenie w szkołach doktorskich i na studiach podyplomowych;
- 2) inne formy kształcenia związane z działalnością instytutu Akademii.

3. Instytut Akademii może prowadzić działalność wdrożeniową oraz usługowo-badawczą.

Art. 58. 1. Statut instytutu Akademii uchwała rada naukowa instytutu Akademii. Statut zatwierdza Prezes Akademii po zaopiniowaniu przez Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów. W tym samym trybie dokonuje się zmian statutu.

2. Nowo utworzonemu instytutowi Akademii statut nadaje Prezes Akademii po zaopiniowaniu przez Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów.

3. Statut instytutu Akademii określa w szczególności dziedzinę i dyscyplinę naukową lub dziedziny i dyscypliny naukowe stanowiące obszar działalności instytutu Akademii, jego zadania oraz zasady jego organizacji i funkcjonowania.

Art. 59. 1. W ramach nadzoru, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt. 3, Prezes Akademii:

- 1) może wezwać dyrektora instytutu Akademii do udzielenia pisemnych wyjaśnień w wyznaczonym terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia doręczenia wezwania;

- 2) z własnej inicjatywy albo na wniosek dziekana wydziału, do którego przypisany jest instytut Akademii, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii, lub na wniosek rady naukowej instytutu Akademii, może zarządzić kontrolę realizacji zadań statutowych oraz gospodarki finansowej instytutu Akademii;
- 3) może zlecić przeprowadzenie audytu zewnętrznego w zakresie przestrzegania przepisów prawa i dyscypliny finansów publicznych w instytucie Akademii.

2. W przypadku gdy w ramach czynności, o których mowa w ust. 1, zostaną stwierdzone nieprawidłowości, Prezes Akademii kieruje do instytutu Akademii wystąpienie nadzorcze zawierające opis stwierdzonych nieprawidłowości oraz wskazanie sposobu i terminu ich usunięcia.

3. Dyrektor instytutu Akademii, którego dotyczy wystąpienie nadzorcze, może wystąpić do Komisji rozjemczej, jeżeli nie zgadza się z jego treścią.

4. Instytut Akademii podlega, nie rzadziej niż co 4 lata, okresowej ocenie. Oceny dokonuje zespół powołany przez zgromadzenie wydziału, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii.

5. Wyniki oceny, o której mowa w ust. 4, wraz ze wskazaniami działań, które należy podjąć, są przekazywane dyrektorowi instytutu Akademii przez dziekana wydziału. Dyrektor instytutu Akademii może wystąpić do Komisji rozjemczej, jeżeli nie zgadza się z wynikami oceny lub wskazaniami działań, które należy podjąć.

6. Szczegółowe zasady i tryb przeprowadzenia okresowej oceny, o której mowa w ust. 4, określa regulamin uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne.

Art. 60. Organami instytutu Akademii są dyrektor i rada naukowa instytutu Akademii.

Art. 61. 1. Instytutem Akademii kieruje dyrektor.

2. Kandydata na dyrektora instytutu Akademii wyłania komisja konkursowa powołana przez zgromadzenie wydziału którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii.

3. Prezes Akademii, po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zgromadzenie Dyrektorów, określa w formie regulaminu tryb przeprowadzania konkursów na stanowisko dyrektora instytutu Akademii, strukturę i zadania komisji konkursowej, sposób ogłaszania konkursu, tryb postępowania komisji konkursowej i sposób wyłaniania przez nią kandydatów na stanowisko dyrektora, z zachowaniem zasady jawności i przejrzystości tej procedury.

4. Kandydat na dyrektora instytutu Akademii jest wyłaniany spośród osób posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, albo posiadających stopień doktora i zatrudnionych co najmniej 5 lat w zagranicznej uczelni lub instytucji naukowej na stanowisku profesora. Kandydat w chwili rozpoczęcia kadencji nie może mieć ukończonych 70 lat.

5. Od wyniku konkursu przysługuje kandydatom odwołanie do Prezydium Akademii.

6. Na wniosek dziekana wydziału organizującego konkurs, Prezydium Akademii może większością dwóch trzecich głosów zarządzić powtórzenie konkursu.

7. Prezes Akademii powołuje na stanowisko dyrektora instytutu Akademii osobę wybraną w drodze konkursu na okres 4 lat.

8. Jeżeli osoba powołana na dyrektora instytutu Akademii nie jest pracownikiem instytutu Akademii, Prezes Akademii nawiązuje z nią na czas pełnienia funkcji dyrektora, stosunek pracy na stanowisku pracownika naukowego zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Dyrektor instytutu Akademii wskazuje instytut Akademii jako podstawowe miejsce pracy.

9. Prezes Akademii ustala wysokość wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatku funkcyjnego dyrektora, zgodnie z uchwalonym przez Prezydium Akademii regulaminem wynagradzania dyrektorów instytutów Akademii.

10. Dyrektor instytutu Akademii może pobierać za swą pracę naukową dodatkowe wynagrodzenie z tytułu udziału w projektach badawczych, komercjalizacji wyników badań oraz wykonywania innych zadań o charakterze naukowym na zasadach takich samych jak inni pracownicy instytutu Akademii.

11. Dyrektor może otrzymywać premie i nagrody instytutowe za działalność naukową zgodnie z regulaminem, określającym mierzalne i z góry ustalone kryteria.

12. Ta sama osoba może pełnić funkcję dyrektora instytutu Akademii nie dłużej niż przez dwa następujące po sobie okresy czteroletnie.

13. Prezes Akademii, na wniosek rady naukowej instytutu Akademii i za zgodą Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów, może wyrazić zgodę na przystąpienie do konkursu na kolejne cztery lata osobie, która pełniła funkcję dyrektora przez dwa następujące po sobie okresy czteroletnie.

14. Prezes Akademii może odwołać dyrektora instytutu Akademii:

- 1) który został skazany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
- 2) wobec którego prawomocnie orzeczono za naruszenie dyscypliny finansów publicznych karę pieniężną lub zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi.
- 3) na wniosek zgromadzenia wydziału, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii, złożony po zasięgnięciu opinii rady naukowej instytutu Akademii i opinii Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów; wniosek o odwołanie z funkcji dyrektora instytutu Akademii wymaga uzasadnienia; odwołanie dyrektora nie narusza trwającego stosunku pracy, z wyjątkiem dyrektora zatrudnionego zgodnie z ust. 7.

15. Liczbę, sposób i tryb powoływania i odwoływania zastępców dyrektora oraz zakres ich zadań określa statut instytutu Akademii.

16. W przypadku trwałej niezdolności do wykonywania przez dyrektora funkcji, Prezes Akademii odwołuje dyrektora instytutu Akademii i powołuje osobę pełniącą obowiązki dyrektora instytutu Akademii, na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy, do czasu powołania dyrektora instytutu Akademii, w trybie określonym w ust. 2-5.

Art. 62. 1. Dyrektor instytutu Akademii kieruje bieżącą działalnością instytutu, odpowiada za gospodarowanie mieniem na zasadach ustalonych w ustawie oraz odpowiada za wynik finansowy działalności instytutu Akademii.

2. Dyrektor instytutu Akademii bierze udział w pracach Zgromadzenia Dyrektorów. Przysługuje mu bierne i czynne prawo wyborcze do Prezydium Zgromadzenia Dyrektorów.

3. Dyrektor instytutu Akademii rozporządza składnikami aktywów trwałych instytutu na zasadach określonych w ustawie.

Art. 63. 1. Rada naukowa instytutu Akademii sprawuje bieżący nadzór nad działalnością instytutu Akademii, dbając w szczególności o wysoki poziom jego działalności naukowej i rozwój młodych naukowców.

2. Rada naukowa instytutu Akademii w szczególności:

- 1) określa profil instytutu Akademii, uwzględniając kierunki rozwoju światowej nauki;
- 2) przyjmuje programy badań, współpracy z zagranicznymi instytucjami naukowymi oraz działalności wydawniczej;
- 3) zatwierdza sprawozdania z działalności instytutu Akademii;
- 4) dokonuje oceny okresowej pracowników naukowych instytutu Akademii;
- 5) przeprowadza postępowania w sprawie nadania stopni naukowych w ramach posiadanych uprawnień;
- 6) ustala programy studiów podyplomowych i programy kształcenia w szkołach doktorskich, prowadzonych przez instytut Akademii;
- 7) podejmuje uchwały w innych sprawach zastrzeżonych do kompetencji rady naukowej instytutu Akademii w ustawie lub statucie instytutu Akademii;
- 8) uchwała regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasadami komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
- 9) wykonuje zadania związane z:
 - a) przypisywaniem poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych,

b) włączeniem do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych i innych form kształcenia zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226).

Art.64. 1. W skład rady naukowej instytutu Akademii wchodzi, z prawem do głosowania:

- 1) osoby z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego zatrudnione w instytucie Akademii w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach naukowych lub wybierani przez nich przedstawiciele;
- 2) członkowie Akademii oraz członkowie Akademii Młodych Uczonych wskazani przez dziekana wydziału, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii;
- 3) osoby z tytułem profesora, stopniem doktora habilitowanego lub doktora, specjaliści z różnych dziedzin życia gospodarczego i społecznego oraz praktycznego zastosowania nauki, niezatrudnione w instytucie Akademii albo zatrudnione w nim w niepełnym wymiarze czasu pracy, wybrane przez osoby wymienione w pkt 1 i 2;
- 4) wybrani przedstawiciele innych pracowników naukowych zatrudnionych w instytucie Akademii w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 5) wybrany przedstawiciel doktorantów, jeżeli instytut Akademii prowadzi kształcenie doktorantów;
- 6) dyrektor instytutu Akademii i jego zastępcy.

2. Statut instytutu Akademii określa liczbę i tryb wyboru członków rady naukowej instytutu Akademii oraz udział osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 4. W składzie rady naukowej instytutu Akademii co najmniej 30% stanowią osoby spoza instytutu Akademii.

3. Rada naukowa instytutu Akademii wybiera przewodniczącego i jego zastępców oraz sekretarza; funkcji tych nie może pełnić dyrektor instytutu Akademii ani jego zastępcy.

4. Kadencja rady naukowej instytutu Akademii trwa 4 lata i rozpoczyna się z początkiem roku kalendarzowego.

Art.65. 1. Samorząd Doktorantów Akademii tworzą samorzady doktorantów działające w instytutach Akademii prowadzących szkoły doktorskie.

2. Organami Samorządu Doktorantów Akademii są:

- 1) Zebranie Delegatów Samorządu Doktorantów Akademii, w którym biorą udział przedstawiciele samorządów doktorantów działających w instytutach Akademii;
- 2) Rada Samorządu Doktorantów Akademii;
- 3) przewodniczący Rady Samorządu Doktorantów Akademii.

3. Organy Samorządu Doktorantów Akademii są wyłącznym reprezentantem ogółu doktorantów Akademii.

4. Szczegółowe zasady organizacji i tryb działania Samorządu Doktorantów Akademii określa regulamin uchwalony przez Zebranie Delegatów Samorządu Doktorantów Akademii i zatwierdzony przez Prezesa Akademii, po zasięgnięciu opinii Prezydium Akademii.

5. W budżecie Akademii uwzględnia się środki niezbędne do finansowania działalności Samorządu Doktorantów Akademii.

Art.66. 1. Prezes Akademii na wniosek Prezydium Akademii może utworzyć instytut międzynarodowy na podstawie porozumienia z zagranicznymi instytucjami lub organizacjami naukowymi. Utworzenie międzynarodowego instytutu, którego zadania dotyczą bezpieczeństwa kraju, wymaga zgody ministra właściwego do spraw zagranicznych, ministra właściwego do spraw obrony narodowej oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Statut instytutu międzynarodowego stanowi integralną część porozumienia, o którym mowa w ust. 1.

3. Instytut międzynarodowy, utworzony w trybie określonym w ust. 1, jest instytutem Akademii.

Art.67. 1. Akademia może utworzyć, na podstawie porozumienia z organami administracji rządowej lub samorządowej, wspólny instytut z uczelniami publicznymi lub z innymi podmiotami, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1, 2, 4– 6, 7 i 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wspólny instytut może być utworzony na podstawie bezpośrednich porozumień z tymi uczelniami lub innymi podmiotami. Przepisy art. 52 i art. 69–73 stosuje się odpowiednio.

2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, określa formę prawną wspólnego instytutu.

Art.68. 1. Utworzenie za granicą instytutu Akademii lub filii instytutu Akademii następuje uchwałą Prezydium Akademii, na wniosek Prezesa Akademii złożony w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych i ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

2. Do filii instytutu Akademii, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 52-53.

Art.69. Prezydium Akademii, na wniosek Prezesa Akademii lub dyrektora instytutu Akademii złożony po zasięgnięciu opinii wydziału, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii, za zgodą Zgromadzenia Dyrektorów i uzgodniony z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, podejmuje uchwałę o połączeniu, podziale, reorganizacji lub likwidacji instytutu.

Art.70. 1. Połączenie instytutów Akademii może polegać na:

- 1) utworzeniu jednego instytutu Akademii z dwóch lub więcej instytutów Akademii, które w wyniku połączenia zyskują nową osobowość prawną;
- 2) włączeniu do jednego instytutu Akademii innego instytutu Akademii lub kilku instytutów Akademii, które w wyniku połączenia zyskują nową osobowość prawną.

2. Prezydium Akademii, na podstawie projektu umowy między instytutami Akademii, podejmuje uchwałę o połączeniu instytutów Akademii, która zawiera:

- 1) oznaczenie łączonych instytutów poprzez określenie ich:
 - a) nazw i siedzib,
 - b) numerów identyfikacyjnych REGON,
 - c) numerów identyfikacji podatkowej NIP;
- 2) określenie nazwy i siedziby instytutu Akademii utworzonego w wyniku połączenia;
- 3) określenie terminu połączenia i daty sporządzenia sprawozdań finansowych łączonych instytutów Akademii.

3. Jeżeli połączenie instytutów Akademii następuje w ciągu roku obrotowego, uchwała o połączeniu powinna określać także zasady łączenia planów finansowych instytutów, podziału nagród, premii i innych świadczeń.

4. Przejęcie mienia łączonych instytutów Akademii następuje na podstawie ich sprawozdań finansowych sporządzonych na dzień poprzedzający dzień połączenia.

5. Przejęcia mienia oraz zobowiązań i należności łączonych instytutów Akademii dokonuje, w formie protokołu zdawczo-odbiorczego, instytut Akademii powstający w wyniku połączenia albo instytut Akademii, do którego włączono inny instytut lub instytuty Akademii.

6. Instytut Akademii utworzony w wyniku połączenia lub instytut Akademii, do którego włączono inny instytut lub instytuty Akademii, wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki, których podmiotem były łączone instytuty.

Art.71. 1. Podział instytutu Akademii może polegać na:

- 1) utworzeniu z instytutu Akademii dwóch lub więcej instytutów Akademii;
- 2) wydzieleniu z instytutu Akademii określonych komórek organizacyjnych w celu włączenia ich do innego instytutu Akademii;
- 3) wydzieleniu z instytutu Akademii określonych komórek organizacyjnych i utworzeniu innego instytutu lub instytutów Akademii.

2. Instytut Akademii utworzony w wyniku podziału instytutu Akademii oraz instytut Akademii, do którego włączona została część podlegającego podziałowi instytutu Akademii, przejmuje pracowników i mienie dzielonego instytutu Akademii w zakresie wskazanym w uchwale o podziale instytutu Akademii.

3. Instytut Akademii utworzony w wyniku podziału odpowiada solidarnie z pozostałymi utworzonymi w wyniku podziału instytutami Akademii za zobowiązania instytutu Akademii ulegającego podziałowi, do kwoty odpowiadającej wartości aktywów uzyskanych przez ten instytut.

4. Instytut Akademii, do którego włączona została komórka organizacyjna wydzielona z instytutu Akademii podlegającego podziałowi, odpowiada solidarnie z instytutem podlegającym podziałowi za zobowiązania instytutu podlegającego podziałowi do kwoty odpowiadającej wartości aktywów przejętych przez ten instytut.

5. Uchwała Prezydium Akademii o podziale instytutu Akademii zawiera:

- 1) określenie instytutu Akademii ulegającego podziałowi:
 - a) nazwę i siedzibę,
 - b) numer identyfikacyjny REGON,
 - c) numer identyfikacji podatkowej NIP;
 - 2) określenie terminu podziału;
 - 3) określenie nazw i siedzib instytutów Akademii, które będą utworzone w wyniku podziału lub do których będą włączone komórki organizacyjne instytutu Akademii ulegającego podziałowi;
 - 4) określenie komórek organizacyjnych, które będą wydzielone z instytutu Akademii w celu ich włączenia do innego instytutu lub instytutu tworzonego w wyniku podziału;
 - 5) ustalenia dotyczące sposobu podziału mienia oraz rozliczeń z tytułu zobowiązań, przejęcia uprawnień i obowiązków.
6. Do podziału instytutu stosuje się odpowiednio przepisy art. 70 ust. 3–6.

Art.72. Reorganizacja instytutu może polegać na:

- 1) zmianie przedmiotu lub zakresu działania instytutu Akademii;
- 2) zmianie dotychczasowej nazwy instytutu Akademii;
- 3) dokonaniu zmian w strukturze organizacyjnej instytutu poprzez:
 - a) likwidację wyodrębnionej organizacyjnie części instytutu Akademii,
 - b) przekazanie Akademii lub sprzedaż wyodrębnionych organizacyjnie i gospodarczo części instytutu Akademii.

Art.73. 1. Likwidacja instytutu Akademii może polegać na:

- 1) przejęciu przez inny instytut Akademii lub instytuty Akademii, za zgodą dyrektora instytutu Akademii przejmującego;
- 2) całkowitym zakończeniu działalności instytutu Akademii.

2. Uchwała Prezydium Akademii o likwidacji instytutu Akademii zawiera:

- 1) oznaczenie instytutu Akademii podlegającego likwidacji;
- 2) oznaczenie dnia otwarcia i zakończenia likwidacji;
- 3) określenie sposobu i trybu zadysponowania mieniem;
- 4) określenie sposobu uregulowania zobowiązań.

3. W przypadku likwidacji instytutu Akademii, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jego majątek po zaspokojeniu wierzytelności staje się majątkiem Akademii.

4. Aparatura badawcza, księgozbiory, dobra kultury narodowej, które zostały zakupione ze środków publicznych, pochodzą z darowizn lub zostały wytworzone w likwidowanym instytucie Akademii są wyłączone z postępowania likwidacyjnego lub upadłościowego i podlegają przekazaniu innemu instytutowi Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii wskazanej w uchwale Prezydium Akademii. Uchwała ta określa tryb oraz warunki tego przekazania.

5. Prawo do patentu na wynalazek, prawa ochronne na wzór użytkowy, prawa z rejestracji wzoru przemysłowego lub topografii układu scalonego, prawa autorskie majątkowe do utworów oraz prawa do ochrony wyhodowanej albo odkrytej i wyprowadzonej przez hodowcę odmiany rośliny lub innego organizmu, których właścicielem jest instytut Akademii podlegający likwidacji lub instytut Akademii, który może być postawiony w stan upadłości, stają się własnością Akademii. Prezydium Akademii, na wniosek Prezesa Akademii, podejmuje uchwałę o ich przeznaczeniu. W przypadku przekazania prawa innemu instytutowi Akademii lub innemu podmiotowi uchwała Prezydium Akademii określa warunki i tryb przekazania oraz sposób wykorzystania tego prawa do celów komercyjnych.

Art.74. 1. Instytut Akademii, za zgodą Prezesa Akademii, na wspólny wniosek zainteresowanych podmiotów podlegających włączeniu lub przekształceniu złożony po zasięgnięciu opinii wydziału, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii, oraz opinii Zgromadzenia Dyrektorów, może być:

- 1) włączony do uczelni publicznej, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;
- 2) włączony do instytutu badawczego w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, po uzgodnieniu z organami instytutu badawczego, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów;
- 3) przekształcony w instytut badawczy w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, określa sposób komisyjnego ustalenia stanu majątkowego, wyceny majątku i przekazania majątku uwzględniający zasady prawidłowej gospodarki tym majątkiem oraz sposób uregulowania zobowiązań i uprawnień pracowników.

3. Do instytutu Akademii przekształconego w instytut badawczy lub włączonego do instytutu badawczego w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych stosuje się odpowiednio przepisy o łączeniu instytutów Akademii.

Art.75. 1. Instytut Akademii może być postawiony w stan upadłości, na wniosek Prezesa Akademii, jeżeli zaprzestał spłaty zobowiązań i wartość jego aktywów nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich zobowiązań, a jego likwidacja w sposób określony w art. 73 jest nieuzasadniona ze względów naukowych lub ekonomicznych.

2. Do postępowania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy prawa upadłościowego.

Rozdział 8

Inne jednostki organizacyjne Akademii

Art.76. 1. Inne jednostki organizacyjne Akademii tworzy się w celu prowadzenia działalności naukowej, gospodarowania mieniem Akademii oraz zapewnienia zasobów niezbędnych do realizacji ustawowych zadań Akademii.

2. Innymi jednostkami organizacyjnymi Akademii są w szczególności: archiwa, biblioteki, muzea, ogrody botaniczne i ośrodki zagraniczne Akademii.

3. Inne jednostki organizacyjne Akademii prowadzące działalność naukową, z wyjątkiem ośrodków zagranicznych Akademii, tworzy, łączy, dzieli, reorganizuje, przekształca w jednostki nieprowadzące działalności naukowej lub likwiduje Prezes Akademii po zasięgnięciu opinii Prezydium Akademii. Do likwidacji jednostki organizacyjnej Akademii prowadzącej działalność naukową stosuje się odpowiednio przepisy art. 73.

4. Inne jednostki organizacyjne nieprowadzące działalności naukowej tworzy, łączy, dzieli, reorganizuje, lub likwiduje Prezes Akademii.

5. Ośrodek zagraniczny Akademii tworzy, łączy, dzieli, reorganizuje lub likwiduje Prezes Akademii po zasięgnięciu opinii właściwego ministra.

6. Bieżący nadzór finansowy i administracyjny nad innymi jednostkami organizacyjnymi Akademii sprawuje Kancelaria Akademii.

7. Do nadzoru nad realizacją zadań statutowych i prawidłowości wydatkowania środków publicznych przez inne jednostki organizacyjne Akademii prowadzące działalność naukową oraz do oceny organizacji działalności tych jednostek stosuje się odpowiednio przepisy art. 59.

8. Do nadzoru nad realizacją zadań regulaminowych i prawidłowości wydatkowania środków publicznych przez inne jednostki organizacyjne nieprowadzące działalności naukowej stosuje się odpowiednio przepisy art. 59 ust. 1 i 2.

9. Dyrektora innej jednostki organizacyjnej Akademii powołuje Prezes Akademii na zasadach określonych w statucie lub regulaminie innej jednostki organizacyjnej Akademii.

10. Inne jednostki organizacyjne Akademii prowadzące działalność naukową działają na podstawie statutu nadawanego przez Prezesa Akademii.

11. Inne jednostki organizacyjne Akademii nieprowadzące działalności naukowej działają na podstawie regulaminu nadawanego przez Prezesa Akademii.

12. Inne jednostki organizacyjne Akademii udostępniają zasoby środowisku naukowemu w celu prowadzeniu badań naukowych oraz całemu społeczeństwu w ramach upowszechniania dorobku naukowego i kulturalnego.

13. Inne jednostki organizacyjne Akademii mogą prowadzić działalność gospodarczą.

Rozdział 9 **Mienie Akademii**

Art.77. 1. Mienie Akademii i instytutów Akademii obejmuje prawa majątkowe, w szczególności prawo własności, prawo użytkowania wieczystego gruntów oraz własność budynków i urządzeń trwale związanych z gruntami.

2. Dokonanie przez Akademię, w tym inną jednostkę organizacyjną Akademii, czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych na okres dłuższy niż jeden rok kalendarzowy wymaga zgody Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach gdy wartość rynkowa tych składników albo wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza kwotę 5 000 000 złotych.

3. Zgody Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej nie wymaga podjęcie czynności wyposażania w mienie instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii.

4. Mienie Akademii jest przeznaczone do realizacji zadań ustawowych, a także na:

- 1) wyposażenie instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii, w szczególności w przypadku ich tworzenia, łączenia, podziału, restrukturyzacji lub reorganizacji;
- 2) tworzenie rezerwy na cele związane z wyposażeniem nowo tworzonych instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii.

Art.78. 1. Wyposażenie instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii w mienie jest poprzedzone sporządzeniem, na wniosek Prezesa Akademii, analizy określającej niezbędność mienia do prowadzenia działalności.

2. Wyposażenie instytutu Akademii z mienia Akademii ma charakter fakultatywny i nie jest warunkiem koniecznym do jego utworzenia, połączenia, podziału, restrukturyzacji lub reorganizacji.

3. Wyposażenie instytutu Akademii, polegające na przeniesieniu prawa własności nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego gruntu, następuje w drodze decyzji administracyjnej Prezesa Akademii. Decyzja Prezesa Akademii stanowi podstawę do dokonania odpowiednich wpisów w księdze wieczystej.

4. Prezes Akademii informuje ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa o przeniesieniu prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, o których mowa w ust. 3, w terminie miesiąca od dnia, w którym decyzja Prezesa Akademii stała się ostateczna.

5. Wyposażenie instytutów Akademii niepolegające na przeniesieniu prawa własności nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego gruntu, odbywa się na podstawie przepisów Kodeksu Cywilnego.

6. Wyposażenie innej jednostki organizacyjnej Akademii następuje poprzez przekazanie tej jednostce nieruchomości w zarządzanie przez Kanclerza.

7. Dyrektor instytutu Akademii rozporządza przekazanymi składnikami aktywów trwałych instytutu Akademii z uwzględnieniem przepisów art 38–41. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 735).

8. W przypadku czynności prawnych wymagających zgody organu właściwego wskazanego w przepisach art 38–41. ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 735) przed wystąpieniem o taką zgodę, dyrektor instytutu Akademii jest zobowiązany uzyskać zgodę Prezesa oraz Kanclerza Akademii. Zgody nie wymaga dokonanie czynności prawnych dotyczących składników aktywów trwałych instytutu Akademii, w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami.

9. Do przysługującego instytutowi Akademii prawa użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa stosuje się przepisy art. 84 ust. 1 i 2.

Art.79. 1. Gospodarowanie mieniem Akademii, w tym mieniem innych jednostek organizacyjnych Akademii, odbywa się zgodnie z zasadami celowości, gospodarności i oszczędności oraz zgodnie z wymogami racjonalnej gospodarki.

2. Nieruchomości stanowiące mienie Akademii tworzą zasób nieruchomości.

3. Gospodarowanie zasobem nieruchomości polega na:

- 1) prowadzeniu ewidencji nieruchomości;
- 2) przekazywaniu nieruchomości na realizację zadań statutowych instytutów Akademii oraz na potrzeby działalności innych jednostek organizacyjnych Akademii;
- 3) podejmowaniu wszelkich decyzji i dokumentowaniu wszelkich czynności zmierzających do utrzymania nieruchomości w stanie nie pogorszonym, zgodnie z ich przeznaczeniem;
- 4) uzasadnionym inwestowaniu w nieruchomości.

4. Ewidencja nieruchomości obejmuje:

- 1) oznaczenie nieruchomości na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków, w tym:
 - a) nazwę jednostki ewidencyjnej oraz numer i nazwę obrębu,
 - b) numer i powierzchnię działki (działek),
 - c) jednostkę organizacyjną władającą nieruchomością,
 - d) tytuł prawny;
- 2) informacje o prowadzonej dla nieruchomości księdze wieczystej lub zbiorze dokumentów, w tym:
 - a) numer księgi wieczystej lub zbioru dokumentów,
 - b) sąd rejonowy prowadzący księgę wieczystą,
 - c) właściciela lub użytkownika wieczystego,
 - d) podstawę prawną nabycia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego,
 - e) inne informacje niezbędne do ustalenia stanu prawnego, w tym informacje o zgłoszonych roszczeniach do nieruchomości.

5. Przychody z tytułu gospodarowania nieruchomościami zasilają wyodrębnione konto pozabudżetowe Akademii i mogą być wydatkowane na cele wyszczególnione w art. 88.

Art.80. Akademia i instytuty Akademii mogą sprzedać na rzecz osób uprawnionych nieruchomość lub jej część z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 52. t.j.).

Art.81. Zbycie nieruchomości lub jej części stanowiącej własność Akademii lub będącej w użytkowaniu wieczystym Akademii i znajdującej się w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa na rzecz osób uprawnionych na mocy przepisów szczególnych zwolnione jest z wnoszenia opłaty z tytułu przeniesienia prawa użytkowania wieczystego, o której mowa w art. 17b ust. 5 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2329 t.j).

Art.82. 1. Akademia i instytuty Akademii, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 42 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz na podstawie umów prawa cywilnego odpłatnie zbywają lub odpłatnie oddają do używania innym podmiotom składniki aktywów trwałych niezbędne do realizacji zadań Akademii i jej instytutów.

2. Akademia odpłatnie oddaje do używania innym podmiotom składniki aktywów trwałych stanowiące rezerwę, o której mowa w art. 77 ust. 4 pkt 2.

3. Nieruchomość Akademii lub instytutu Akademii, lub jej część, może zostać:

- 1) przekazana nieodpłatnie gminie, jeśli jest to uzasadnione interesem społecznym;
- 2) zbyta w drodze bezprzetargowej w przypadkach określonych w przypadkach określonych w ust. 4.

4. Nieruchomość Akademii lub instytutu Akademii, lub jej część, może być zbyta przez Akademię lub instytut w drodze bezprzetargowej, jeżeli:

- 1) zbycie następuje między Akademią lub instytutem Akademii, a Skarbem Państwa, jednostką samorządu terytorialnego lub uczelnią publiczną;
- 2) zbycie następuje w drodze zamiany;
- 3) zbycie następuje na rzecz podmiotów, których zadaniem jest realizacja, jako zadań własnych, celów publicznych lub zadań związanych z bezpieczeństwem państwa;
- 4) ma stanowić wkład niepieniężny do spółek tworzonych przez Akademię i instytuty Akademii;
- 5) przedmiotem zbycia jest nieruchomość lub jej części, jeżeli mogą poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość lub jej części nabyć, o ile nie mogą być zagospodarowane jako odrębne nieruchomości;
- 6) samoistny lub zależny posiadacz gruntów, których właścicielem lub wieczystym użytkownikiem jest Akademia lub instytut Akademii, lub użytkownik bezumownie korzystający z tych gruntów, dokonał na nich naniesień, w tym za zgodą Akademii lub instytutu Akademii, o wartości przenoszącej znacznie wartość zajętej na ten cel działki;
- 7) spełnione są przesłanki określone w art. 231 §2 Kodeksu cywilnego;
- 8) przedmiotem zbycia jest udział w nieruchomości, a zbycie następuje na rzecz pozostałych właścicieli nieruchomości.

Art.83. Nieruchomości Akademii i instytutów Akademii, lub ich części, mogą być nieodpłatnie przekazane na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli są przeznaczone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, pod drogi, na cele związane z realizacją inwestycji infrastrukturalnych bezpośrednio służących wykonywaniu zadań własnych w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Art.84. 1. Akademia i instytuty Akademii są zwolnione z opłat rocznych za użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, jeżeli grunty te są wykorzystywane na realizację zadań ustawowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do użytkowania wieczystego gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Akademia, z tytułu użytkowania wieczystego tych gruntów ponosi opłaty określone w przepisach o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

3. Akademia jest zwolniona z opłat z tytułu przekazywania prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości rolnych instytutom Akademii.

Rozdział 10

Finanse Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii

Art.85. 1. Działalność Akademii i utworzonych i współtworzonych przez Akademię innych jednostek organizacyjnych Akademii jest finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa i z innych źródeł.

2. Środki pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w ust. 1, są klasyfikowane w szczególności w dziale „Szkolnictwo wyższe i nauka” i ujmowane w wyodrębnionej części budżetu państwa – „Polska Akademia Nauk”, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

3. Prezes Akademii wykonuje zadania i kompetencje dysponowania budżetem Akademii z wyłączeniem budżetów instytutów Akademii. W zakresie, o którym mowa w ust. 2, Prezes Akademii podlega ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art.86. 1. Przychodami Akademii są:

- 1) dotacja podmiotowa na pokrycie kosztów bieżącej działalności Akademii, obejmująca w szczególności:
 - a) działalność organów i korporacji Akademii, w tym diety oraz zwrot kosztów podróży oraz zakwaterowania na warunkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 775 § 2 Kodeksu pracy, przysługujące osobom działającym i uczestniczącym w pracach organów oraz korporacji Akademii oraz zapraszany przez organy Akademii,
 - b) współpracę naukową z zagranicą, w szczególności składki do organizacji międzynarodowych oraz współpracę realizowaną w ramach umów i porozumień podpisanych przez Akademię,
 - c) działalność Kancelarii Akademii oraz innych jednostek organizacyjnych Akademii,
 - d) działalność instytutów międzynarodowych w części obejmującej bieżącą eksploatację budynków stanowiących siedzibę tych instytutów oraz koszty utrzymania, administracji i obsługi technicznej, jeżeli umowy międzynarodowe albo porozumienia z zagranicznymi instytucjami lub organizacjami naukowymi nie stanowią inaczej,
 - e) upowszechnianie i promocję działalności naukowej;
- 2) dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych;
- 3) dotacja celowa na finansowanie inwestycji realizowanych przez Kancelarię Akademii oraz inne jednostki organizacyjne Akademii;
- 4) dotacja celowa na wkład własny lub współfinansowanie w programach realizowanych przez Akademię, z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w tym z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
- 5) środki pozyskane przez Akademię zgodnie z odrębnymi przepisami z funduszy europejskich, w tym Norweskiego Mechanizmu Finansowego, funduszy Unii Europejskiej, w tym funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, programów Komisji Europejskiej, programów ramowych Unii Europejskiej, lub z niepodlegających zwrotowi środków pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), oraz innych źródeł zagranicznych;
- 6) pozostałe dotacje uzyskane od jednostek sektora finansów publicznych, zgodnie z odrębnymi przepisami;

- 7) środki na realizację projektów pozyskiwane z rządowych agencji powołanych do wspierania działalności naukowej, popularyzacji nauki i wymiany akademickiej, w tym Narodowego Centrum Nauki, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, Agencji Badań Medycznych;
- 8) przychody z działalności gospodarczej;
- 9) przychody ze sprzedaży, użytkowania rzeczy i praw majątkowych Akademii;
- 10) darowizny, spadki i zapisy;
- 11) środki finansowe pochodzące z innych źródeł, w tym środki na realizację projektów i stypendiów pozyskiwane od organizacji pozarządowych wspomagających naukę.

2. Dotacja podmiotowa na pokrycie kosztów bieżącej działalności Akademii może obejmować:

- 1) nagrody naukowe określone w statucie Akademii;
- 2) koszty audytów prowadzonych w Akademii oraz zleczonych przez Prezesa Akademii do przeprowadzenia w instytucie Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii.

3. Dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych może obejmować:

- 1) zadania w zakresie kształcenia;
- 2) zadania na finansowanie lub dofinansowanie przekształceń lub restrukturyzacji instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii; restrukturyzacja może obejmować zmiany struktury organizacyjnej lub zatrudnienia wynikające ze zmiany profilu prowadzonej działalności.

4. Ze środków dotacji celowej Prezes Akademii może przyznać, na wniosek dyrektora instytutu Akademii zaopiniowany przez radę naukową instytutu Akademii, stypendium za wybitne osiągnięcia uczestnikowi kształcenia doktorantów prowadzonego przez instytut Akademii.

Art.87. W przypadku realizacji przez instytut Akademii zadań dotyczących kształcenia, Akademia może przekazywać instytutom Akademii dotacje z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów realizacji tych zadań.

Art.88. 1. Przychody nie pochodzące z budżetu państwa Akademia przeznaczają na realizację zadań ustawowych i statutowych, w tym na:

- 1) rozwój i popularyzację badań naukowych;
- 2) finansowanie bieżących kosztów działalności nieznajdujących pokrycia w dotacji podmiotowej, w tym na koszty utrzymania mienia Akademii, instytutów Akademii oraz innych jednostek organizacyjnych Akademii, remonty, adaptacje, modernizacje, przekształcenia i restrukturyzacje nieruchomości;
- 3) finansowanie i dofinansowywanie przedsięwzięć inwestycyjnych i organizacyjnych Akademii, instytutów Akademii oraz innych jednostek organizacyjnych Akademii;
- 4) finansowanie i dofinansowywanie projektów wspomagających działalność statutową, realizowanych samodzielnie lub w konsorcjach naukowych i naukowo-przemysłowych;
- 5) wspieranie przedsiębiorczości w nauce poprzez tworzenie inkubatorów technologicznych i centrów wspierania przedsiębiorczości;
- 6) tworzenie spółek kapitałowych w celu komercjalizacji bezpośredniej i pośredniej wyników badań naukowych, prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki, realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej oraz gospodarowania nieruchomościami, na zasadach opisanych w Rozdziale 13;
- 7) promowanie rozwoju młodych naukowców;
- 8) finansowanie zobowiązań publicznoprawnych i cywilnoprawnych;
- 9) sfinansowanie wkładu własnego do projektów realizowanych z udziałem środków zagranicznych w części nieznajdującej pokrycia w dotacji celowej;
- 10) finansowanie lub dofinansowanie wieloletnich lub strategicznych programów i projektów badań podstawowych lub projektów badawczo-rozwojowych ustalanych przez Prezydium Akademii;

2. Ze środków nie pochodzących z budżetu państwa Akademia może w szczególnie uzasadnionych przypadkach udzielić instytutowi Akademii nieoprocentowanej zwrotnej pomocy finansowej. Warunki zabezpieczenia i zwrotu środków określa umowa podpisana przez Prezesa, Kanclerza Akademii i dyrektora instytutu Akademii.

3. Środki nie pochodzące z budżetu państwa i niewydatkowane w danym roku, przechodzą na rok następny.

4. Akademia może utworzyć rezerwę ze zgromadzonych środków finansowych nie pochodzących z budżetu państwa. Środki z rezerwy mogą być przeznaczone w szczególności na finansowanie programów Prezesa Akademii i zadań Kanclerza Akademii, zatwierdzonych przez Prezydium Akademii na następujących zasadach:

- 1) Kanclerz Akademii przedkłada wyodrębnioną kwotę do rezerwy Prezesowi Akademii do zatwierdzenia;
- 2) Kanclerz Akademii przedstawia do zatwierdzenia Prezydium Akademii propozycję podziału rezerwy na programy Prezesa Akademii i zadania Kanclerza Akademii wraz z terminem ich realizacji oraz podmiotami mogącymi ubiegać się o te środki;
- 3) Prezes Akademii i Kanclerz Akademii określają szczegółowe zasady zgłaszania wniosków o finansowanie lub dofinansowanie oraz zasady przyznawania środków, odpowiednio dla programów Prezesa Akademii i zadań Kanclerza Akademii, które zatwierdza Prezydium Akademii;
- 4) Rezerwę tworzy się na koniec roku budżetowego.

Art.89. 1. Akademia tworzy:

- 1) fundusz statutowy;
- 2) fundusze określone w odrębnych ustawach.

2. Fundusz statutowy ulega zwiększeniu o wartość zysku netto Akademii.

3. Fundusz statutowy ulega zmniejszeniu o wartość pokrycia straty netto Akademii.

Art.90. 1. Akademia prowadzi samodzielną gospodarkę finansową. Podstawą gospodarowania środkami, o których mowa w art. 86 ust. 1 i 3, jest plan finansowy, zwany dalej „planem”.

2. Roczny plan obejmuje:

- 1) przychody z prowadzonej działalności;
- 2) dotacje z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) koszty, w tym:
 - a) wynagrodzenia i składki od nich naliczane,
 - b) płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań,
 - c) zakup towarów i usług;
- 4) środki na wydatki majątkowe;
- 5) środki przyznane innym podmiotom;
- 6) stan należności i zobowiązań na początek i koniec roku;
- 7) stan środków pieniężnych na początek i koniec roku.

3. Do czasu zatwierdzenia planu na podstawie kwot ujętych w ustawie budżetowej podstawą gospodarki finansowej jest projekt planu.

4. Plan jest uchwalany przez Prezydium Akademii na wniosek Prezesa Akademii i podlega zatwierdzeniu przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

5. Sprawozdania z wykonania planu sporządza Prezes Akademii w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym i przedstawia je do zatwierdzenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art.91. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb finansowania i gospodarki finansowej Akademii, sposób sporządzania planu finansowego, sprawozdawczości i rozliczania kosztów przez Akademię, z zachowaniem zasady prawidłowej gospodarki majątkiem Akademii.

Rozdział 11 **Finanse instytutów Akademii**

Art.92. 1. Działalność instytutów Akademii jest finansowana ze środków pochodzących z budżetu państwa i z innych źródeł.

2. Środki pochodzące z budżetu państwa, o których mowa w ust. 1, są klasyfikowane w szczególności w dziale „Szkolnictwo wyższe i nauka” i ujmowane w wyodrębnionej części budżetu państwa – „Szkolnictwo wyższe i nauka”, której dysponentem jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

3. Instytuty Akademii prowadzą samodzielną gospodarkę finansową, pokrywając koszty działalności z przydzielonych im środków publicznych, a także z innych środków pozyskiwanych przez instytuty Akademii, w tym z wynagrodzenia z tytułu komercjalizacji, oraz z części środków przysługujących instytutom Akademii z tytułu komercjalizacji przez pracownika instytutu wyników badań naukowych, prac rozwojowych lub know-how związanego z tymi wynikami.

4. Przychodami instytutów Akademii są:

- 1) subwencja na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego przyznawana przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;
- 2) dotacje celowe przyznawane przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki;
- 3) przychody wymienione w art. 86 ust. 1 pkt. 5-11.

5. Instytuty Akademii mogą uczestniczyć w wynikach ekonomicznych osiąganych z tytułu stosowania i upowszechniania efektów ich działalności.

6. Podstawą gospodarki finansowej instytutu Akademii jest plan finansowy, który ustala dyrektor instytutu Akademii po zasięgnięciu opinii rady naukowej instytutu Akademii.

7. Instytut Akademii tworzy fundusze:

- 1) statutowy;
- 2) rezerwowy;
- 3) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

8. Instytut Akademii może tworzyć fundusze:

- 1) badań własnych;
- 2) stypendialny;
- 3) wdrożeń;
- 4) nagród.

9. Fundusze, o których mowa w ust. 7 i 8, tworzy się na podstawie następujących zasad:

- 1) fundusz statutowy stanowi równowartość majątku na dzień rozpoczęcia działalności;
- 2) fundusz rezerwowy tworzy się z nie mniej niż 5% zysku netto za poprzedni rok obrotowy;
- 3) zakładowy fundusz świadczeń socjalnych tworzy się na zasadach wynikających z odrębnych przepisów;
- 4) fundusz wdrożeń jest tworzony z:
 - a) zysku netto za poprzedni rok obrotowy,
 - b) darowizn,

- c) środków pozyskanych od inwestorów,
 - d) środków przekazanych instytutowi Akademii na podstawie umów przez przedsiębiorców wdrażających wyniki badań naukowych lub prac rozwojowych tego instytutu, z tytułu osiągnięcia wymiernych efektów ekonomicznych wdrożenia;
- 5) fundusz badań własnych oraz fundusz stypendialny tworzone są z zysku netto za poprzedni rok obrotowy oraz darowizn;
- 6) fundusz nagród instytut Akademii tworzy w ciężar kosztów działalności w bieżącym roku obrotowym, do wysokości odpisu 8,5% sumy wynagrodzeń otrzymanych przez pracowników tej jednostki w poprzednim roku obrotowym, uwzględniając składniki wynagrodzeń przyjmowane do obliczania ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy; wysokość odpisu ustala dyrektor instytutu Akademii; jeżeli dokonanie odpisu powodowałoby w bieżącym roku obrotowym ujemny wynik finansowy lub zwiększyłoby ujemny wynik, odpisu nie dokonuje się;
- 7) fundusze, o których mowa w ust. 7 i 8, zmniejsza się lub zwiększa na następujących zasadach:
- a) fundusz statutowy instytutu Akademii zwiększa się o odpis z zysku netto i darowizny,
 - b) fundusz rezerwowy służy do pokrycia strat instytutu Akademii; w przypadku gdy strata netto będzie wyższa niż fundusz rezerwowy, pozostała część straty zostanie pokryta z funduszy wymienionych w ust. 7 pkt. 1 oraz ust. 8 pkt 1-4,
 - c) w przypadku gdy fundusz rezerwowy osiągnie wartość 1/5 funduszu statutowego, instytut Akademii może nie dokonywać odpisu z zysku,
 - d) odpis na fundusz nagród dokonuje się zaliczkowo w bieżącym roku obrotowym, z tym że wypłata nagród następuje w następnym roku, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego instytutu; warunki wypłat ze środków tego funduszu określa zakładowy układ zbiorowy pracy lub regulamin wynagradzania,
 - e) środki funduszu wdrożeniowego można przeznaczyć na wydatki związane z rozwojem i wspieraniem procesu wdrażania wyników badań naukowych oraz na wypłatę nagród za osiągnięcie efektów wdrożenia; warunki wypłat ze środków tego funduszu określa regulamin funduszu uchwalony przez radę naukową instytutu Akademii;
- 8) zysk netto instytutu Akademii przeznacza się na zwiększenie:
- a) funduszu statutowego,
 - b) funduszu rezerwowego,
 - c) zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
 - d) funduszu badań własnych,
 - e) funduszu stypendialnego,
 - f) funduszu wdrożeń,
 - g) funduszu nagród;
- 9) niewykorzystane w danym roku kalendarzowym środki funduszy instytutu Akademii przechodzą na rok następny.

Art.93. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb finansowania i gospodarki finansowej instytutów Akademii, sposób sporządzania planu finansowego, sprawozdawczości i rozliczania kosztów przez instytuty Akademii, z zachowaniem zasady prawidłowej gospodarki majątkiem instytutów Akademii.

Rozdział 12

Pracownicy instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii

Art.94. 1. Instytuty Akademii i inne jednostki organizacyjne Akademii mogą zatrudniać:

- 1) pracowników naukowych;
- 2) pracowników badawczo-technicznych;
- 3) pracowników inżynierskich, technicznych, inżyniersko-technicznych;
- 4) pracowników bibliotecznych, dokumentacji i informacji naukowej;
- 5) innych pracowników.

2. Wykaz stanowisk oraz wymagania kwalifikacyjne do ich zajmowania określa zakładowy układ zbiorowy pracy lub regulamin pracy lub regulamin wynagradzania instytutu Akademii lub innych jednostek organizacyjnych Akademii.

Art.95. Pracownicy naukowcy mogą być zatrudniani na stanowiskach:

- 1) profesora;
- 2) profesora instytutu;
- 3) profesora wizytującego;
- 4) adiunkta;
- 5) asystenta.

Art.96. 1. Na stanowisku profesora można zatrudnić osobę, która posiada tytuł profesora.

2. Na stanowisku profesora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii można zatrudnić osobę, która posiada stopień doktora habilitowanego lub tytuł profesora, a w przypadku osoby na stałe zamieszkującej za granicą – co najmniej stopień doktora.

3. Na stanowisku profesora wizytującego można zatrudnić osobę, która posiada stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora, a w przypadku osoby na stałe zamieszkującej za granicą – co najmniej stopień doktora. Zatrudnienie na stanowisku profesora wizytującego może nastąpić jedynie na czas określony.

4. Na stanowisku adiunkta można zatrudnić osobę, która posiada co najmniej stopień doktora.

5. Na stanowisku asystenta można zatrudnić osobę, która posiada co najmniej tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera lub równorzędny.

6. Można odstąpić od wymagań określonych dla stanowiska profesora, profesora instytutu, adiunkta lub asystenta przy zatrudnianiu cudzoziemca lub obywatela polskiego, który stopień naukowy, stopień w zakresie sztuki, tytuł w dziedzinie nauki lub tytuł w dziedzinie sztuki uzyskał za granicą.

Art.97. 1. Umowę o pracę zawiera dyrektor właściwego instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii. Umowa o pracę określa, czy instytut Akademii lub inna jednostka organizacyjna Akademii jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Zatrudnienie pracownika naukowego jest poprzedzone konkursem. Ogłoszenie o konkursie musi być zamieszczone na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Komisji Europejskiej w europejskim portalu dla mobilnych naukowców przeznaczonym do publikacji ofert pracy naukowców. Ogłoszenie może być zamieszczone w innych portalach przeznaczonych dla publikacji ofert pracy naukowców lub w inny sposób. Warunki i tryb przeprowadzania konkursów na poszczególne stanowiska naukowe ustala rada naukowa instytutu Akademii lub dyrektor innej jednostki organizacyjnej Akademii.

3. Zatrudnienia w drodze konkursu można nie stosować w przypadku pracownika:

- 1) skierowanego do pracy na podstawie umowy zawartej z zagraniczną instytucją naukową;
- 2) zatrudnianego na okres realizacji projektu obejmującego badania naukowe lub prace rozwojowe;
- 3) kontynuującego zatrudnienie na tym samym stanowisku;
- 4) zatrudnianego na stanowisku profesora wizytującego.

4. Zmiana stanowiska pracownika naukowego zatrudnionego w instytucie Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii nie wymaga przeprowadzenia konkursu.

5. W celu realizacji zadań badawczych dyrektor instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii może zawrzeć umowę o pracę na czas określony dłuższy niż 33 miesiące, niezbędny do wykonania określonego zadania badawczego.

Art.98. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego pracownika naukowego nie może być niższa niż 50% wynagrodzenia określonego w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, z tym że dla:

- 1) profesora – wynosi nie mniej niż 100%;
- 2) profesora instytutu – wynosi nie mniej niż 83%;
- 3) adiunkta – wynosi nie mniej niż 73%

– tego wynagrodzenia.

Art.99. W instytutach Akademii i innych jednostkach organizacyjnych Akademii na stanowiskach naukowych może być zatrudniona osoba nieposiadająca obywatelstwa polskiego bez konieczności uzyskania zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 87 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1409).

Art.100. 1. Do podstawowych obowiązków pracowników naukowych należy wykonywanie zadań statutowych jednostek naukowych, w szczególności prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych, ogłaszanie i upowszechnianie ich wyników oraz udział w realizacji podjętych przez jednostkę zadań w zakresie kształcenia.

2. Wykonywanie obowiązków pracownika naukowego stanowi działalność twórczą o indywidualnym charakterze, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1231 oraz z 2020 r. poz. 288).

3. Pracownicy naukowcy mogą prowadzić w zatrudniającym ich instytucie Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii badania podjęte z własnej inicjatywy za zgodą dyrektora i na warunkach ustalonych z dyrektorem. W tym przypadku korzystanie przez pracownika z warsztatu badawczego jednostki naukowej nie może kolidować z programem badań naukowych, porządkiem wewnętrznym i możliwościami materialnymi jednostki naukowej.

4. Pracownik naukowy, dla którego instytut Akademii lub inna jednostka organizacyjna Akademii stanowi podstawowe miejsce pracy, może, za zgodą dyrektora, podjąć lub kontynuować dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub działalności gospodarczej.

5. W terminie 30 dni od dnia wystąpienia o zgodę dyrektor wyraża zgodę albo odmawia jej wyrażenia. Odmowa wyrażenia zgody wymaga uzasadnienia.

6. Brak zgody pracownika naukowego na wskazanie instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii jako podstawowego miejsca pracy w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. prawo o szkolnictwie wyższym i nauce może być podstawą do rozwiązania umowy o pracę.

7. Podjęcie lub kontynuacja dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub działalności gospodarczej przez dyrektora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii wymaga uzyskania zgody Prezesa Akademii. W terminie 30 dni od dnia wystąpienia o zgodę Prezes Akademii wyraża zgodę albo odmawia jej wyrażenia. Odmowa wyrażenia zgody wymaga uzasadnienia. Zgoda jest wydawana na okres kadencji dyrektora.

8. W przypadku pełnienia funkcji dyrektora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii kolejnej kadencji okres, którego dotyczy zgoda, ulega przedłużeniu o 4 miesiące. W przypadku nieuzyskania zgody, dyrektor instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii zaprzestaje wykonywania dodatkowego zajęcia zarobkowego w terminie 4 miesięcy od dnia rozpoczęcia kadencji dyrektora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii.

9. Wykonywanie przez dyrektora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub działalności gospodarczej bez zgody Prezesa Akademii może spowodować odwołanie z funkcji dyrektora instytutu Akademii lub dyrektora innej jednostki organizacyjnej Akademii.

10. Zgoda na podjęcie dodatkowego zatrudnienia przez pracownika naukowego w ramach stosunku pracy w Kancelarii Akademii i organach Akademii nie jest wymagana.

Art.101. W instytutach Akademii i innych jednostkach organizacyjnych Akademii nie może powstać stosunek bezpośredniej podległości służbowej między małżonkami oraz osobami pozostającymi ze sobą w stosunku pokrewieństwa do drugiego stopnia włącznie lub powinowactwa pierwszego stopnia oraz w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli.

Art.102. 1. Pracownicy naukowcy instytutu Akademii lub innych jednostek organizacyjnych Akademii podlegają ocenom okresowym, dokonywanym przez radę naukową instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii, obejmującym wyniki ich pracy, nie rzadziej niż raz na 4 lata. Szczegółowy tryb i częstotliwość dokonywania ocen oraz tryb odwoławczy określa rada naukowa instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii w regulaminie zatwierdzonym przez dziekana wydziału, którego zakresem działania jest objęty instytut Akademii.

2. Dyrektor instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii może rozwiązać za wypowiedzeniem stosunek pracy z pracownikiem naukowym w przypadku otrzymania przez niego oceny negatywnej.

3. Dyrektor instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii rozwiązuje za wypowiedzeniem stosunek pracy z pracownikiem naukowym w przypadku otrzymania przez niego dwóch kolejnych ocen negatywnych uzyskanych w odstępie co najmniej dwóch lat.

Art.103. Pracownicy naukowcy oraz pracownicy badawczo-techniczni mają prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 36 dni roboczych w roku kalendarzowym.

Art.104. 1. Pracownikom instytutów Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii przysługuje dodatek za wysługę lat:

- 1) pracownikom naukowym – w wysokości 3% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po 3 latach pracy, wzrastający o 1% w każdym następnym roku, do 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po 20 latach pracy;
- 2) pozostałym pracownikom – w wysokości 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po 5 latach pracy, wzrastający o 1% w każdym następnym roku, do 20% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego po 20 latach pracy.

2. Za wieloletnią pracę pracownikom instytutów Akademii, w tym dyrektorom, zastępcom dyrektorów i głównym księgowym instytutów Akademii lub innych jednostek organizacyjnych Akademii, przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

- 1) po 20 latach pracy – 75% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) po 25 latach pracy – 100% wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) po 30 latach pracy – 150% wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) po 35 latach pracy – 200% wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) po 40 latach pracy – 300% wynagrodzenia miesięcznego;
- 6) po 45 latach pracy – 400% wynagrodzenia miesięcznego.

Art.105. Pracownikowi instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii przechodzącemu na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia obliczonego według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

Art.106. 1. Wynagrodzenie dyrektora lub zastępcy dyrektora instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii z tytułu działalności naukowej, jak również wynagrodzenie z tytułu komercjalizacji wyników badań naukowych nie podlegają przepisom ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

2. Umowy dotyczące wynagrodzeń z dyrektorem instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii zawiera dziekan właściwego wydziału lub inna osoba wskazana przez Prezesa Akademii. Prezes Akademii może upoważnić do zawierania tych umów dziekana właściwego wydziału.

3. Dziekan właściwego wydziału lub osoba upoważniona przez Prezesa Akademii reprezentuje instytut Akademii w sporach z dyrektorem instytutu Akademii odnoszących się do umów dotyczących wynagrodzeń.

Art.107. Pracownikowi naukowemu przysługuje prawo do płatnego urlopu dla poratowania zdrowia na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art.108. Zasady wynagradzania pracowników instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii określa się w zakładowych układach zbiorowych pracy albo w zakładowych regulaminach wynagradzania.

Art.109. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy do pracowników instytutów Akademii i innych jednostek organizacyjnych Akademii stosuje się przepisy Kodeksu pracy.

Rozdział 13 **Komercjalizacja wyników badań naukowych i prac rozwojowych**

Art.110. Rada naukowa instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii uchwała zaopiniowany przez Prezesa Akademii regulamin zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej, określający zasady komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Regulamin określa w szczególności:

- 1) prawa i obowiązki instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii, pracowników oraz doktorantów w zakresie ochrony i korzystania z praw autorskich i praw pokrewnych oraz praw własności przemysłowej;
- 2) zasady wynagradzania twórców;
- 3) zasady podziału oraz tryb rozliczeń środków uzyskanych z komercjalizacji między twórcą będącym pracownikiem lub doktorantem instytutu Akademii lub pracownikiem innej jednostki organizacyjnej Akademii, a tym instytutem lub jednostką organizacyjną;
- 4) zasady podziału, zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi oraz tryb rozliczeń środków uzyskanych z komercjalizacji wyników badań naukowych oraz prac rozwojowych realizowanych przez konsorcja z udziałem zewnętrznych podmiotów oraz osób fizycznych;
- 5) zasady i procedury komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami;
- 6) zasady korzystania z majątku instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii wykorzystywanego do komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenia usług naukowo-badawczych;
- 7) zasady i tryb przekazywania instytutowi Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii przez pracownika lub doktoranta informacji o wynikach badań naukowych lub prac rozwojowych oraz o know-how związanym z tymi wynikami;
- 8) zasady i tryb przekazywania przez instytut zgłaszającemu pracownikowi lub doktorantowi informacji o decyzjach dotyczących komercjalizacji zgłoszonych wyników badań.

Art.111. 1. Regulamin, o którym mowa w art. 110 ma zastosowanie do wyników:

- 1) badań naukowych będących wynalazkiem, wzorem użytkowym, wzorem przemysłowym lub topografią układu scalonego, wyhodowaną albo odkrytą i wyprowadzoną odmianą rośliny lub innego organizmu;
- 2) prac rozwojowych powstałych w ramach wykonywania przez pracownika lub doktoranta instytutu obowiązków wynikających ze stosunku pracy, umowy cywilnoprawnej lub stypendium doktoranckiego oraz do know-how związanego z tymi wynikami.

2. Regulamin, o którym mowa w art. 110 nie ma zastosowania do przypadków, gdy badania naukowe lub prace rozwojowe były prowadzone:

- 1) na podstawie umowy ze stroną finansującą lub współfinansującą te badania lub prace, przewidującej zobowiązanie do przeniesienia praw do wyników badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz tej strony lub na rzecz innego podmiotu niż strona umowy (badania lub prace zlecone);
- 2) z wykorzystaniem środków finansowych, których zasady przyznawania lub wykorzystywania określają odmienny niż w ustawie sposób dysponowania wynikami badań naukowych lub prac rozwojowych oraz know-how związanym z tymi wynikami.

Art.112. Dyrektor instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii ocenia potencjał komercjalizacyjny wyników badań naukowych i prac rozwojowych prowadzonych w podległej jednostce oraz określa strategię ich upowszechniania.

Art.113. Pracownik lub doktorant instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii jest obowiązany do:

- 1) zachowania poufności wyników działalności naukowej o potencjale komercjalizacyjnym oraz know-how związanego z tymi wynikami, zgodnie z regulaminem komercjalizacji instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii przynajmniej do czasu otrzymania informacji o decyzji dotyczącej komercjalizacji zgłoszonych wyników badań;
- 2) w przypadku podjęcia decyzji o komercjalizacji zgłoszonych wyników badań, do zachowania w poufności tych wyników i związanego z nimi know-how oraz do powstrzymania się od jakichkolwiek wystąpień wobec stron trzecich lub prowadzenia działań zmierzających do wdrożenia lub komercyjnego wykorzystania wyników badań, przynajmniej do czasu ustanowienia ich prawnej ochrony;
- 3) przekazania instytutowi Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii wszystkich posiadanych informacji, utworów wraz z własnością nośników, na których utwory te utrwalono, i danych technicznych potrzebnych do oceny potencjału komercjalizacyjnego wyników badań, a następnie do ich komercjalizacji.

Art.114. W sprawach nieuregulowanych ustawą stosuje się przepisy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 286, 288 i 1086) oraz ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. z 2018 r. poz. 432 oraz z 2020 r. poz. 288).

Art.115. 1. Akademia i instytuty Akademii, w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki, mogą tworzyć spółki kapitałowe, obejmować lub nabywać i posiadać udziały oraz akcje spółek kapitałowych.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki może sprzeciwić się, w drodze decyzji administracyjnej dokonaniu czynności, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia.

3. Wpływy z tytułu dywidend oraz ze zbycia udziałów lub akcji spółek kapitałowych stanowią przychody Akademii lub instytutów Akademii.

4. Spółki, o których mowa w ust. 1, których wyłącznym udziałowcem lub akcjonariuszem jest Akademia lub instytuty Akademii, mogą prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności, o której mowa w ust. 1.

Art.116. 1. Akademia i instytuty Akademii, w celu realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej lub zarządzania nią, mogą tworzyć spółki kapitałowe.

2. Akademia i instytuty Akademii mogą tworzyć spółki, o których mowa w ust. 1, a także przystępować do nich, wspólnie z innymi instytutami Akademii, uczelniami publicznymi lub instytutami badawczymi.

3. Uprzedniego zgłoszenia Prezesowi Akademii wymaga:

- 1) utworzenie spółki kapitałowej z podmiotem innym niż wymienione w ust. 2;
- 2) przystąpienie do spółki kapitałowej, której współnikiem lub akcjonariuszem jest podmiot inny niż wymienione w ust. 2.

4. Podmioty inne niż wymienione w ust. 2 mogą posiadać w spółce kapitałowej, której współnikiem lub akcjonariuszem jest Akademia lub instytuty Akademii, akcje lub udziały stanowiące łącznie nie więcej niż 49% ogólnej liczby głosów lub kapitału zakładowego, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – nie więcej niż 49% ogólnej liczby głosów lub ogólnej liczby akcji.

5. Spółka, o której mowa w ust. 1, może prowadzić wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo działalność gospodarczą związaną z wykorzystaniem i udostępnianiem infrastruktury badawczej.

6. Część zysku przysługująca Akademii lub instytutowi Akademii przeznaczana jest na działania związane z rozbudową infrastruktury badawczej lub prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych.

Art.117. 1. Akademia i instytuty Akademii, w celu efektywnego i racjonalnego gospodarowania nieruchomościami, mogą tworzyć spółki kapitałowe, a także przystępować do spółek kapitałowych z innymi podmiotami.

2. Podmioty inne niż Akademia lub instytut Akademii mogą posiadać w spółce kapitałowej, utworzonej w celu gospodarowania nieruchomościami, akcje lub udziały stanowiące łącznie nie więcej niż 25% ogólnej liczby głosów lub kapitału zakładowego, a w przypadku prostej spółki akcyjnej – nie więcej niż 25% ogólnej liczby głosów lub ogólnej liczby akcji.

3. Część zysku spółki przysługująca Akademii lub instytutowi Akademii stanowi przychód pozabudżetowy.

Art.118. 1. Akademia lub instytuty Akademii, w celu komercjalizacji pośredniej, polegającej na obejmowaniu lub nabywaniu udziałów lub akcji w spółkach lub obejmowaniu warrantów subskrypcyjnych uprawniających do zapisu lub objęcia akcji w spółkach, w celu wdrożenia lub przygotowania do wdrożenia wyników działalności naukowej lub know-how związanego z tymi wynikami, mogą tworzyć spółki celowe. Na pokrycie kapitału zakładowego spółki celowej Akademia lub instytut Akademii może wnieść w całości albo w części wkład niepieniężny (aport) w postaci wyników działalności naukowej oraz know-how związanego z tymi wynikami.

2. Utworzenie spółki celowej przez instytut Akademii wymaga uprzedniego zgłoszenia Prezesowi Akademii.

3. Akademia lub instytut Akademii, w drodze umowy, może powierzyć spółce celowej:

- 1) zarządzanie prawami do wyników lub do know-how, o których mowa w ust. 1, w zakresie komercjalizacji bezpośredniej;
- 2) zarządzanie infrastrukturą badawczą.

4. Wyłącznie dywidendę spółki celowej Akademia lub instytut Akademii przeznacza na działalność ustawową,

5. Spółka celowa może prowadzić, jako dodatkową, działalność gospodarczą wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo od działalności, o której mowa w ust. 1.

6. W celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i promocji nauki, realizowanych w ramach projektów finansowanych lub współfinansowanych ze środków publicznych, Akademia lub instytuty Akademii mogą tworzyć spółki celowe, w których udziałowcami lub współnikami mogą być instytuty badawcze, instytuty Sieci Łukasiewicz lub uczelnie.

7. Do wykonywania czynności w zakresie komercjalizacji oraz do wniesienia wkładu do spółki celowej nie stosuje się przepisów art. 38–41 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Rozdział 14

Odpowiedzialność dyscyplinarna pracowników naukowych i badawczo-technicznych zatrudnionych w instytucie Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii

Art.119. Pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni zatrudnieni w instytucie Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną za rażące naruszenie obowiązków lub uchybienie godności pracownika nauki.

Art.120. 1. Karę upomnienia za przewinienia dyscyplinarne mniejszej wagi nakłada dyrektor instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii po uprzednim wysłuchaniu pracownika naukowego lub badawczo-technicznego.

2. Pracownik naukowy lub badawczo-techniczny ukarany przez dyrektora karą upomnienia może wnieść odwołanie do komisji dyscyplinarnej. Odwołanie wnosi się w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o ukaraniu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, komisja nie może wymierzyć kary surowszej.

Art.121. 1. W sprawach dyscyplinarnych pracowników naukowych lub badawczo-technicznych orzekają:

- 1) w pierwszej instancji - komisja dyscyplinarna w instytucie Akademii lub innej jednostce organizacyjnej Akademii w składzie trzech członków;
- 2) w drugiej instancji - komisja dyscyplinarna do spraw pracowników naukowych i badawczo-technicznych instytutów Akademii lub innych jednostek organizacyjnych Akademii przy Prezesie Akademii w składzie trzech członków.

2. W składzie orzekającym komisji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, co najmniej jeden z członków powinien posiadać tytuł zawodowy magistra na kierunku prawo.

3. Przewodniczącym składu orzekającego powinien być pracownik naukowy zatrudniony na stanowisku nie niższym niż obwiniony.

Art.122. 1. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 1, pochodzi z wyboru. Tryb wyboru członków komisji określa statut instytutu Akademii lub innej jednostki organizacyjnej Akademii.

2. Komisję dyscyplinarną, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 2, powołuje Prezes Akademii.

3. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 121 ust. 1, są niezawisłe w zakresie orzekania.

4. Komisje dyscyplinarne, o których mowa w art. 121 ust. 1, rozstrzygają samodzielnie wszelkie zagadnienia faktyczne oraz prawne i nie są związane rozstrzygnięciami innych organów stosujących prawo, z wyjątkiem prawomocnego skazującego wyroku sądu oraz opinii Komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w art. 42.

5. W sprawach naruszeń dyscyplinarnych, które stanowią jednocześnie naruszenie zasad etyki w nauce, komisja dyscyplinarna może zwrócić się o wydanie opinii do Komisji do spraw etyki w nauce, o której mowa w art. 42. Opinia Komisji do spraw etyki w nauce wiąże komisję dyscyplinarną w ustaleniu treści naruszenia.

6. Postanowienia i orzeczenia składu orzekającego zapadają zwykłą większością głosów.

7. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 1, trwa 4 lata.

8. Kadencja komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 2, trwa 4 lata i odpowiada kadencji organów Akademii.

9. Obsługę komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 2, zapewniają komórki organizacyjne Kancelarii Akademii.

Art.123. 1. Rzecznika dyscyplinarnego w instytucie Akademii powołuje rada naukowa instytutu Akademii spośród pracowników naukowych tego instytutu, a w innej jednostce organizacyjnej Akademii dyrektor spośród pracowników naukowych tej jednostki.

2. Rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców przy komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 2, powołuje Prezes Akademii spośród pracowników naukowych posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego.

3. W przypadku powzięcia przez organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, wiadomości o popełnieniu czynu uzasadniającego odpowiedzialność dyscyplinarną organ niezwłocznie poleca rzecznikowi dyscyplinarnemu wszczęcie postępowania wyjaśniającego.

4. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego powoływanego przez radę naukową instytutu Akademii lub dyrektora innej jednostki organizacyjnej Akademii trwa 4 lata.

5. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego powoływanego przez Prezesa Akademii trwa 4 lata i odpowiada kadencji organów Akademii.

6. Organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców może ich odwołać przed upływem kadencji w przypadku złożenia rezygnacji lub z innego uzasadnionego powodu.

Art.124. 1. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej w pierwszej instancji strony mogą się odwołać do komisji, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 2, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Od prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej, o której mowa w art. 121 ust. 1 pkt 2, stronom służy odwołanie do Sądu Apelacyjnego w Warszawie - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych. Do odwołania stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące apelacji. Od orzeczenia Sądu Apelacyjnego nie służy kasacja.

Art.125. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego, przebieg postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, sposób i warunki wzywania i przesłuchiwania obwinionego, świadków i biegłych oraz przeprowadzania innych dowodów, a także sposób wykonywania kar dyscyplinarnych i ich zatarcia, z zachowaniem przejrzystości tych postępowań oraz zapewnieniem bezstronności osób przeprowadzających te postępowania.

Art.126. Do postępowania dyscyplinarnego wobec pracowników naukowych i badawczo-technicznych w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Działu VII Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. oraz Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem art. 82.

Rozdział 15

Przepisy przejściowe i końcowe

Art.127. 1. Dotychczasowi członkowie rzeczywisci i członkowie korespondenci Polskiej Akademii Nauk stają się członkami krajowymi Akademii w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowi członkowie zagraniczni Polskiej Akademii Nauk stają się członkami zagranicznymi Akademii w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art.128. W okresie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy, Akademia jako właściciel lub użytkownik wieczysty może dokonać odpłatnego zbycia, w trybie bezprzetargowym, własności albo prawa użytkowania wieczystego gruntów, na których wzniesiono za zgodą Akademii budynki, budowle lub inne urządzenia o wartości przekraczającej znacznie wartość zajętej na ten cel działki, na rzecz dzierżawcy, najemcy lub bezumownie korzystającego z tego gruntu.

Art.129. 1. Pracownicy instytutów Akademii lub innych jednostek organizacyjnych Akademii zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania pozostają zatrudnieni w tej samej formie i na ten sam okres, jednak nie dłużej niż do końca roku, w którym ukończą 70. rok życia.

2. Pracownikom, o których mowa w ust. 1, przysługuje wynagrodzenie nie niższe od otrzymywanego przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art.130. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 43 ust. 6 ustawy, o której mowa w art. ... [przepis uchylający dotychczasową ustawę], zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 43 ust. 6 niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, oraz mogą być zmieniane na podstawie przepisów dotychczasowych.